

N:o 22 • 2014

Sukupuu

Perustettu
Helsingissä
14.11.1937

VÄÄNÄSTEN SUKUPUU

- VÄÄNÄSTEN SUKUSEURA RY:N JÄSENLEHTI

JULKAISIJA

Väänästen Sukuseura ry
Kotikatu 6 E 11
33710 Tampere
www.vaanastensukuseura.fi
vaanastensukuseura@suomi24.fi
[www.facebook.com/Väänästen sukuseura](https://www.facebook.com/Väänästen_sukuseura)

TOIMITUS

PÄÄTOIMITTAJA:

Pentti Väänänen, Tampere

JULKAISUTOIMIKUNTA:

Eeva-Riitta Piispanen, toimitussihteeri

Riitta Mäkinen

Annikki Vuoti

ULKOASU JA TAITTO:

Leena Ahtiainen, Siilinjärvi, 050 355 1249, leena.ahtiainen@gmail.com

PAINOPAIKKA:

Grano Oy, Kuopio

ISSN 1797-1780

SUKUSEURAN HALLITUS:

Väänänen Pentti, sukuseuran esimies ja hallituksen puheenjohtaja,
Tampere, 040 721 7605

Aaltonen Sinikka, sukuseuran varaesimies, Helsinki

Kapanen Heini, Järvenpää

Piispanen Eeva-Riitta, Helsinki

Pyymäki Outi, Tampere, sukuseuran taloudenhoitaja, 050 344 7616

Väänänen Aki, Kuopio

Väänänen Heikki, Kuopio

Väänänen Jukka, Lempäälä, sukuseuran sihteeri, 040 779 9388,
jukka.vaananen@netti.fi

Väänänen Kalervo, Turku

Väänänen Martti, Siilinjärvi

Väänänen Pentti, Oulu

4	Esimiehen tervehdys	PENTTI VÄÄNÄNEN
ELÄMÄÄ ENTISTEN IMMEISTEN - SUKUTUTKIMUSTA JA MUISTELUA		
5	Junkers JK-274 viimeinen lento	MATTI TÖYRÄS
10	Amerikasta Talvisotaan - korpraali Akseli Arvid Miettinen	MIRJA NIEMI
14	Äitini Nelly Aura Nuutisen tarina	MARJA KARPPINEN
22	Voisihan se olla näinkin - Miten käytin Y-DNA-testin tuloksia sukuhaarojen määrittelyssä	PERTTI VÄÄNÄNEN
26	Hei Pöljän Väänäs-sukuiset	PERTTI VÄÄNÄNEN
ETTÄ HOEJJETAIS SITÄ LEIVISKEE - MERKILLEPANTAVIA VÄÄNÄSIÄ		
27	Taiteilijaksi kasvamisen tarina	SEPPO VÄÄNÄNEN
30	Luonto taiteen innoittajana	EEVA-RIITTA PIISPANEN
31	Kalevi Väänänen kutsuttiin 12. kunniajäseneksi	PENTTI VÄÄNÄNEN
33	Saara Sallakorven muistolle	PENTTI VÄÄNÄNEN
VÄÄNÄSISTÄ VEISTETTYÄ		
34	Väänätär Minna Canthin sankarittarena	RIITTA MÄKINEN
35	Näkymätön Viinänen	JOPE PITKÄNEN
KUJ JÄSENIÄ YHTEISEN PERREEN - VÄÄNÄSTEN NUORTA POLVEA		
36	Cheerleading - kannustava urheilulaji	LEA VÄÄNÄNEN
	STIPENDIAATIT KIITTÄVÄT:	
38	Sukuseuran stipendillä tuettiin eturauhassyöpää käsittelevää väitöskirjatutkimustani	RIINA-MINNA VÄÄNÄNEN
41	Tutkijoiden erillissota	HEIKKI KAINULAINEN
44	Vaihto-oppilaana Flagstaffissa	ALEX STRANGE
46	Työssäoppimisjaksolla Bolognassa	MARIA VÄÄNÄNEN
KAET TOISISTAAN NIIN NE TYKKEE - SUKUSEURA KOKOONTUU YHTEEN		
50	Vuosikokous Helsingissä	EEVA-RIITTA PIISPANEN
52	Sukukokous ja sukujuhla Mikkelissä	PENTTI VÄÄNÄNEN
59	Hallitus, piällysmiehet	PENTTI VÄÄNÄNEN
63	Sukukirjoja myytävänä	
	TAKAKANSI:	
	Kutsu sukuseuran vuosikokoukseen Iisalmeen	
	Sukuseuran hallitus tiedottaa	

ESIMIEHEN TERVEHDYS

Lokakuussa 1939 reserviläiset kutsuttiin ylimääräisiin harjoituksiin. Kenttäarmeija ryhmitettiin operatiivisten suunnitelmien mukaisesti. Yhteiskunta saatettiin sodan ajan valmiuteen ennen Talvisotaa, joka alkoi 30.11.1939. Koko veteraanisukupolvi pelasti Suomen itsenäisyyden 75 vuotta sitten. Puhutaan oikeutetusti 105 kunnian päivästä.

Venäjän toimet Ukrainassa ovat palauttaneet monelle mieleen syksyn 1939 tapahtumat. Niissä on liian paljon yhtäläisyyttä. Venäjä miehitti kansainvälisten sopimusten vastaisesti Krimin ja liitti sen Venäjään. Samoin se valtasi osan Itä-Ukrainaa. Krimin niemimaalla Venäjä onnistui hyvin. Miehitys oli tehokas ja nopea operaatio. Venäjä käytti hyväkseen lännen heikkoutta ja informaatiotosodankäyntiä. Ukrainan sota osoitti, että taistelukenttä on siirtynyt ihmisten mieliin vaikuttamiseen, minkä Venäjä osoitti hallitsevansa.

Päättävä vuosi 2014 oli sukukokousvuosi. Perinteinen kaksipäiväinen tapahtuma vietettiin elokuun alussa kauniissa ja helteisessä säässä Mikkelistä. Suur-Savo on Väänästen vanhinta tiedossa olevaa asuin- aluetta, joten olimme sukumme juurilla. Virallinen sukukokous pidettiin sunnuntaina 3. elokuuta, jolloin valittiin sukuseuran hallitus seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi. Sukuseuran 12. kunniajäseneksi kutsuttiin tamperelainen rikosylikonstaapeli Kalevi Väänänen. Paikalle pääsi myös kolme kunniajäsentämme ilahduttamaan 130 kokousedustajaa; Kalle Väänänen Lahdesta, Kyösti Väänänen Mikkelistä ja Pekka Väänänen Siilinjärveltä. Lehdessä on artikkeli Mikkelin tapahtumista.

Sukuseuran hyvät ja tutut kotisivut uudistuvat ensi vuoden alussa, kun aineisto siirretään uudelle alustalle. Sukuseuran toiminnasta pysyy parhaiten ajan tasalla käymällä ajoittain verkkosivulla, www.vaanastensukuseura.fi.

Pertti Väänänen on tehnyt mittavan salapoliisityön selvittäessään DNA-testien ja arkistolähteiden perusteella eri sukuhaarojen mahdollisia kaukaisimpia esi-isiä sekä näiden sukulaisuutta. Sukututkimustoimikunnan puheenjohtajan kirjoitus on tässä lehdessä.

Sukututkimustoimikunta ja muut sukuseuran jäsenet ovat keränneet tietoja Väänäsistä ja eri sukuhaaroista. Sukuseura toivoo lisää tutkijoita ja tietojen kerääjiä, jotta saamme lisää sukukirjoja eri sukuhaaroista.

Sukuseuran vuosikokous pidetään maaliskuun 28. päivänä 2015 Iisalmissa Hotel Artoksessa, joka tunnettiin ennen Evakokeskuksena. Toivottavasti mahdollisimman moni Väänäs-sukuinen pääsee Iisalmen taapaamiseen. Vuosikokouksen kokouskutsu on lehden takakannessa.

Kiitän eri tapahtumien järjestäjiä ja niihin osallistuneita Väänäs-sukuisten hyväksi tehdystä vapaaehtoisesta sukuseuratyöstä. Esi-tän lämpimät kiitokset tämän lehden valmistumisesta Eeva-Riitta Piispaselle ja Leena Ahtiaiselle sekä julkaisutoimikunnalle ja aineistoa toimittaneille henkilöille, jotka vastasivat kirjoitustensa sisällöstä.

Toivotan lehden lukijoille

Hyvää Joulua

ja

Onnea Vuodelle 2015

Pentti Väänänen

Esimies

Muistomerkki Latvian Saulkrastissa.
Kuva: Asko Nieminen.

TEKSTI: MATTI TÖYRÄS

JUNKERS JK-274:N VIIMEINEN LENTO

Latvian Saulkrastissa lähellä Riikaa paljastettiin 4.6.2013 sotahistorian tutkijan Vesa Rinkisen monivuotisen selvitystyön tuloksena ja Lapin lennoston killan sekä Saulkrastin kaupungin yhteishankkeen seurauksena muistomerkki tuhoutuneelle suomalaiselle pommikoneelle ja sen miehistölle. Hanketta on tukenut lukuisa joukko yrityksiä ja yksityishenkilöitä Suomesta ja Latviasta.

Muistomerkkin on suunnitellut latvialainen Dace Ungure ja käytännön toteutuksen suoritti paikallinen yritys SIA ZK Celtniecība. Betoniseen muistomerkkiin on kiinnitetty teräslevy, johon on leikattu Junkers Ju 88 A-4 koneen siluetti.

TAUSTATIEDOJA

Lentolaivue 44, johon pudonnut pommikone kuului, perustettiin 1933, kun 1. Erillinen Merilentolaivue jaettiin kahteen osaan. Suo-

messakin haluttiin vahvistaa pommitusvoimaa suuren maailman tyyliin ja Englannista hankittiin ajanmukaisia Bristol Blenheimejä sekä tulevaa tarvetta ajatellen myös valmistuslisenssi. Lentolaivue 44 varustettiin näillä koneilla juuri ennen Talvisotaa. Laivueesta tuli tuolloin osa suurempaa Lentorykmentti 4:ä.

Jatkosodan alkuvaiheiden jälkeen ryhmäpommituksista jouduttiin vähäisen konemäärän vuoksi luopumaan ja koneita käytettiin tavanomaisesti tiedustelulentoihin, kaukopartioiden huoltolentoihin ja jonkin verran pienimuotoisten kohteitten kuten siltojen pommituksiin. Tarvittiin muutos ja Saksasta ostettiin keväällä 1943 moderneja Junkers Ju 88 A-4 koneita 24 kappaletta. Kauppaan kuului myös miehistöjen koulutus ja Suomesta lähetettiin kahdessa erässä tarvittava määrä aliupseereita, upseereita ja

tekniistä henkilöstöä Hanssin Jukalla Saksaan Tutowin lentotukikohtaan helmikuussa 1943. Koulutus, johon kuului mm. lento-, laskeutumis- ja syöksypommitusharjoituksia saksalaisella perusteellisuuksella kesti kaksi kuukautta.

Koulutuksen päättyessä koneet määrättiin siirtolennettäväksi kahdessa 12 koneen erässä Suomeen. Onnettomuuskone nousi Tutowin tukikohdasta jälkimmäisen erän mukana, mutta kohta nousun jälkeen koneessa ilmeni sähkövika ja se palasi takaisin. Ongelma saatiin korjattua vielä samana päivänä ja kone nousi uudelleen taivaalle. Koneet oli määrätty tekemään välilasku tankkausta varten Königsbergissä eli nykyisessä Kaliningradissa. Kohteemme JK-274, joka lensi vielä saksalaisilla tunnuksilla BG-GO, laskeutui kuitenkin viivytysten jälkeen niin myöhään, että muut koneet olivat jo jatkaneet matkaansa kohti Suomea. Kone tankattiin ja miehistö määrättiin yöpymään

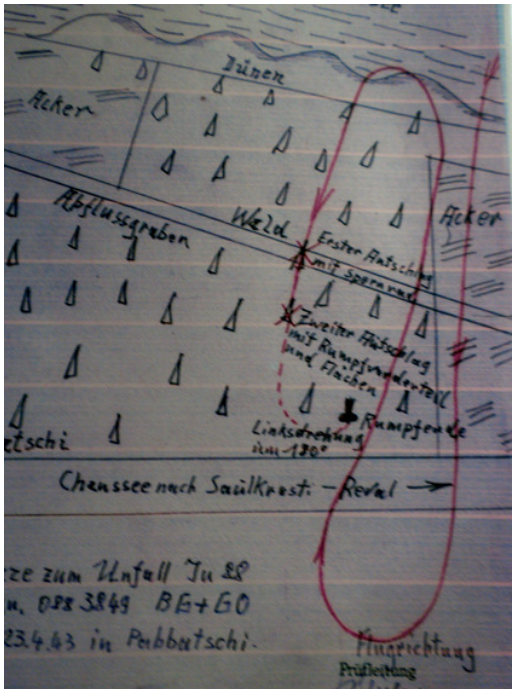
Königsbergissä, josta se nousi klo 09.55 suuntana kotimaa.

Hieman yli tunnin lennettyään klo 11.11 kone ilmoitti Riian Spilven lennonjohdolle, että se kääntyy sinne moottorihäiriön vuoksi ja pyysi suuntimaa kentälle. Kello 11.19 kone ilmoitti vasemman moottorin sammuneen kokonaan. Lennonjohto kysyi tuolloin saapumisaikaa ja kone ilmoitti laskeutuvansa 15 minuutin kuluttua. Kello 11.25 kone kuitasi saamansa suuntaviestin ja tämä olikin viimeinen yhteys koneeseen. Kun konetta ei kuulunut saapuvaksi, Spilve kysyi klo 11.40, onko koneella jotain ilmoitettavaa, mutta vastausta ei enää tullut.

Sota-arkiston dokumentissa T-19427 saksalainen alikersantti Kurt Ellermann kertoo kuulustelupöytäkirjassa seuraavaa: *“Huomasiin kello 11.33 maissa Junkers 88-tyyppisen lentokoneen lentävän meren suunnasta noin 100 metrin korkeudessa. Kone teki Riika-Reval -päätien yläpuolella Pabbatschin kylän laidalla kaar-*

Näkymä koneen putoamispaikalta 23.4.1943. Kuva: Ilmavoimien majuri Certling.

Lennon viimeiset vaiheet. Kuulustelupöytäkirja.

roksen oikealle ja aloitti kohta kaarroksen vasempaan. Panin merkille, että ensimmäisessä kaaroksessa oikealle koneen vasen moottori oli pysähtyneenä. Koneen tehdessä lyhyttä kaarrosta vasempaan roikkui sen pyrstöosa kovasti alaspäin. Kello 11.35 kuulin voimakkaan räjähdysen ja heti sen jälkeen näin korkeita savupatsaita. Laitoimme heti automme valmiiksi ja ajoimme onnettomuuspaikalle. Saavuttuamme sinne kone paloi voimakkaasti. Menin kuitenkin lähelle konetta auttaakseni miehistöä. Lähemmin tarkastellessani löysin kolme miehistön jäsentä jo kuolleina. Onnettomuuspaikalla oli vielä kaksi latvialaista tullivirkailijaa ja kaksi Pabbatschin viestijoukkueeseen kuuluvaa. Heille annoin tehtäväksi vartioida onnettomuuspaikkaa. Itse lähdin takaisin kuorma-autolla joukkueen majapaikkaan saadakseni puhelinyhteyden Lilasten It-tykistökouluun. Tämä ei ollut mahdollista. Sen johdosta ajoin itse Lilasteen. Siellä ilmoitin It-tykistökoulun adjutantille luutnantti Priemkelle onnettomuudesta. Vähän ajan kuluttua herrat majuri Certling, adjutantti Priemke ja It-tykistökoulun

ylilääkäri Schramm tulivat paikalle henkilöautolla ja me ajoimme onnettomuuspaikalle. Paikanpäällä ylilääkäri Schramm tutki ja vapautti miehistön ruumiit. Onnettomuuspaikalla majuri Certling otti kuvia ja siihen mennessä tulipalo oli jokseenkin päättynyt. Majuri Certling antoi määräyksen sammuttaa hehkuvat jäännökset hiekalla. Tätä tehtäessä löytyi neljäs miehistön jäsen täysin palaneena. Jonkin ajan kuluttua saapui lentotukikohta Riika-Spilven läärintäauto. Muuta en voi kuulustelun aiheesta lausua.” (käännös saksan kielestä Vesa Rinkinen)

ONNETTOMUUSKONEEN MIEHISTÖ JA MATKUSTAJA

Onnettomuuskoneessa oli kolmen hengen miehistö ja yksi matkustaja, joka nousi kyytiin Königsbergissä. Alikersantti eli saksalaisittain SS-Unterscharführer **Erkki Horma**, syntynyt 12.10.1913, palveli suomalaisessa SS-pataljoonassa ja oli menossa lomalle Suomeen. Kyytiin hypätessään hän oli varmaan mielestään onnenpekka, kun pääsisi niin nopeasti Suomeen lentäen. Onnea ei kuitenkaan kauan riittänyt ja hänkin tuli haudatuksi Riian saksalaiseen sotilashautausmaahan huhtikuussa 1943 ja siirrettiin Suomeen 6.6.1944. Horma haudattiin lopullisesti Tampereelle Kalevankankaan hautausmaahan. Siirto tapahtui onnekaasti kolme päivää ennen Neuvostoliiton suurhyökkäyksen alkua Karjalan kannaksella ja saksalaistenkin aika Latviassa lähestyi päätelistettään. Vainajien siirto kotimaahan onnistui lopulta omaisten vaatimuksesta ja hyvä olikin, sillä kyseisestä hautausmaasta ei ilmeisesti ole enää mitään jäljellä. Paikka, jossa Riian sotilashautausmaa sijaitsi, pyritään kuitenkin jatkotutkimuksissa määrittämään.

Koneen radistina toimi kersantti **Aimo Valkeenieniemi**, syntynyt 3.10.1917. Hän oli avioitunut vasta vuosi aiemmin Saimi Paukun kanssa, ja nuorikko odotti ensimmäistä lastaan Sirkka-Liisaa, joka syntyi loppuvuodesta. Tytär oli paikalla muistomerkin vihkiäisissä.

Lauri Suhosen hauta Latviassa saksalaisella sotilashautausmaalla.

Luutnantti Lauri Suhonen.

Onnettomuuden uhrien omaisista oli tavoitettu vain Aimo Valkeeniemen sukulaiset. Konetta ohjasi kersantti **Urho Jääskeläinen**, joka oli syntynyt 21.8.1919. Hänen omaisiinsa ei toistaiseksi ole saatu yhteyttä. Tutkimus jatkuu.

Koneen päällikkönä ja tähystäjänä toimi luutnantti **Lauri Johannes Suhonen**, joka oli syntynyt 7.7.1920 Nilsissä. Hänen taustojaan on nyt selvitetty varsin laajasti ja Laurin sisarusten lapset ovat antaneet auliisti apuaan asiakirjojen ja valokuvien kokoamisessa. Laurin isä oli Kaarle Kustaa Ahonen, joka oli syntynyt 15.4.1890 Halunan kylässä, missä suku oli vaikuttanut pitkään. Äiti oli Anna Helena Väänänen ja syntynyt 8.2.1896 myös Nilsissä. Hänen isänsä oli reittiöläinen Paavo Väänänen, poru-Paavo, syntyjään Reittiö 2 Viitanen-nimisestä talosta. Laurin äidinäiti Krispiina Taskinen oli Kermilän Taskisia. Väänäset ja Taskiset ovat Nilsien vanhoja kantasukuja, jotka löytyvät jo vuoden 1664 maantarkastuskirjoista.

Perhe asui Nilsien kirkolla Taavettilan talossa mutta Laurin ollessa parivuotias isä Kalle Suhonen sai paikan armeijan soittokunnasta ja he muuttivat Lappeenrantaan. Muutaman vuoden kuluttua vuonna 1925 Kalle sai komennuksen soittokuntaan Hennalan varuskuntaan Lahteen. Kolmen vuoden kuluttua oli jälleen edessä muutto Helsinkiin Santahaminaan. Siellä Kalle toimi vääpelinä. Sodan aikana hän toimi ikämiehenä Helsingissä Sotatalousesikunnassa sotilasvirkamiehenä.

Laurin varsinainen koulunkäynti alkoi Helsingissä, jossa hän kävi keskikoulun. Kahdeksantoistavuotiaana hän hakeutui vapaaehtoisena armeijaan ja komennettiin Viestirykmentin 3. komppaniaan. Aliupseerikoulun jälkeen tuli komennus RUK:uun josta hän vänrikiksi ylennettynä siirtyi välittömästi Ilmasotakouluun, missä kurssi loppui 14.3.1940 eli päivää myöhemmin, kun Talvisota oli päättynyt. Tämän jälkeen hän työskenteli Puolustusvoimien pääesikunnan

topografiosaston karttavaraston hoitajana ja ylimääräisenä piirtäjänä. Jatkosodan alettua hän oli reservin vänrikkinä Lentorykmentti 4:n Lentolaivue 44:ssä, kunnes aloitti 1.4.1942 virkaatekevänä alemman palkkausluokan luutnanttina. Luutnantiksi ylennys tapahtui 25.7.1942 ja VR 4 hänelle myönnettiin 27.3.1942.

Sukulaiset muistavat setänsä iloisena ja huumorintajuisena, mutta luonteeltaan mui- ta veljiään herkempänä. Veljelleen laitta- masta kortista voisi päätellä, että hän suun- nitteli varsinaista leipätyötä valokuvauksen alalta.

Ollessaan Saksassa Tutowin lentotuki- kohdassa koulutuksessa Lauri Suhonen lait- toi kuukautta ennen kuolemaansa isälleen kortin, jossa hän kirjoittaa mm: " *...voikaa hyvin siellä kotona älkääkään kantako huolta minusta...tulen mainiosti toimeen...*"

Lähteet:

Vesa Rinkisen esitelmä, haastattelu ja valo- kuvat

Matti Hämäläinen: Pommituslentolaivue 44

Tarja Hukkataipaleen, Leena Marnon ja Kari Suhosen haastattelut ja valokuvat

Lauri Suhosen sotilaskantakortti, päällystö- kortit D1,D2 ja D3

Pirjo Badermann: Paavon ja Krispiinan jälke- läisten tarinoita

Nilsin reserviläiset ry

Pentti Väänänen (toim.): Väänästen suku- kirja, Reittiön Väänäset

TEKSTI: MIRJA NIEMI

AMERIKASTA TALVISOTAAN - KORPRAALI AKSELI ARVID MIETTINEN

*Akseli Arvid Miettinen korpraalina Talvisodassa
Suomalaisen Legioonan (ASL) 1.komppaniassa
7.2.1940 -24.5.1940*

Olin pitkään pohtinut isoäitini nuorimman veljen Akseli Arvid Miettisen, s. 1900 Nilsiän Muuruvedellä, kohtaloa. Vuonna 2003 Tampereen tuomiokirkkoseurakunnasta saamani virkatodistuksen mukaan hänet oli merkitty poissaolevaan väestöön ja Tampereen raastuvanoikeuden päätöksellä julistettu kuolleeksi 1.1.1991. Vuonna 2013 helmikuussa löysin kaksi tietokantaa Ancestry.com'in kautta:

1. Laivan ss Montlaurier matkustajaluettelon päiväys 14.12.1923 ja tietoja: Akseli Arvid Miettinen ikä 23 vuotta. Saapumissatama oli Saint John, New Brunswick, Canada. Päämääräksi on laitettu työskentely maatyöläisenä ja työnantajana mainitaan: Mr. John Hill, Montreal. De La. Salle l&l, Quebec. Isän Paavo Miettisen osoite oli Puutarhakatu 24 Tammerfors. (Lähde 1)

2. Toinen lähde: New York, Passenger Lists 1820-1957, record Akseli Arvid Miettinen

Laiva ss. Matilda Thorden. Matkustajat Petsamosta. Lähtöpäivä 20.5.1940. Saapumispäivä 3.7.1940 New York. Akseli Arvid Miettinen, ikä 40 v. Ystävän nimi: Aleks Kivisto. Matkustajaluettelon mukaan 26 matkustajan joukossa on ollut mm.19 suomalaista, virolainen, ranskalainen, tanskalainen, muutama britti. Listan mukaan matkustajana mainitaan myös etiopialainen (negro) Hubert F. Julian päämäärä myös New York. (kuva 2) (Lähde 2)

Tämä matkustajaluettelo sai minut pohtimaan mitä isoenoni teki vuonna 1940 Suomessa.

Näinä internetin aikoina löytää henkilöistä tietoja yllättävästi. Akseli Arvid Miettisen nimi löytyi Freedom Museum inc -sivulla olevasta linkistä, jossa oli Talvisodan muistomitalin saaneissa luettelo niistä henkilöistä, joita ei ollut tavoitettu. Lähetin kyselyn yhdistykselle (The Price Of Freedom Museum inc., Vapaudenhinta Museo ry) sekä tiedot isoenostani ja sukulaisuussuhteestani häneen. Koska USA:sta ei löytynyt Akseli Arvid Miettisen omaisia, he lähettivät minulle hänen saamansa muistomitalin Mannerheimin alkuperäisin saatekirjein ja allekirjoituksin. (kuva 1)

Sodan jälkeen amerikansuomalaisten mitalit luovutettiin Amerikan Suomi-Seuralle jaettavaksi eteenpäin Amerikassa. (Kuvat 2 ja 3)

TAUSTAA AMERIKAN SUOMALAISESTA LEGIOONASTA (ASL) (LAINAUS WIKIPEDIASTA)

Vuodenvaihteessa 1939 Suomi-Seuran sihteerin ja Amerikan Suomalaisen Legioonan tuleva valistusupseeri Rafael Engelberg ehdotti vapaaehtoisasiaa hoitaneelle kenraaliluutnantti Enckellille yhtenäisen amerikansuomalaisen yksikön luomista. Tällaisella joukolla katsottiin olevan hyvät edellytykset taistella sekä myös jonkinlaista mainosarvoa Atlantin takana. Tammikuun 6. päivän ja helmikuun 18. päivän välisenä aikana saapui yht. 237 miestä, jotka liitettiin muihin Ouluun majoittuneisiin vapaaehtoisiin. Tällöin annettiin myös "Osasto Kempin" ensimmäinen virallinen päiväkäsky. Osasto jaettiin kahteen komppaniaan. Ensimmäisen komppanian päälliköksi asetettiin luutnantti T. von Alfthan ja toisen kapteeni A. N. Eskola. Ensimmäiseen komppaniaan kuuluivat kaikki ennen 17. helmikuuta saapuneet, toiseen sen

KUNNIA

ISÄNMAA

Suomen armeijan sotilaat!

Te ette tahtoneet sotaa, Te rakastitte rauhaa, työtä ja kehitystä, mutta Teidät pakotettiin taisteluun, jossa teitte suurtöitä, tekoja, jotka vuosisatoja tulevat loistamaan historian lehdillä.

Olen taistellut monilla tantereilla, mutta en ole vielä nähnyt vertaisianne sotureita. Olen ylpeä Teistä kuin olisitte omia lapsiani, yhtä ylpeä tunturien miehestä Pohjolassa kuin Pohjanmaan lakeuksien, Karjalan metsien, Savon kumpujen, Hämeen ja Satakunnan viljajien vainioiden, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen lauhjojen lehtojen pojista. Olen yhtä ylpeä uhrista, jonka tarjosi tehdastyöläinen ja köyhän majan poika samalla kuin varakkaampiakin.

Kiitän Suomen kunniakkaan armeijan kaikkia aselajeja, jotka jalossa kilpailussa suorittivat sankaritekoja sodan ensi päivästä saakka. Kiitän rohkeudesta, millä armeija kävi päin moninkertoin ylivoimaista, osittain tuntemattominkin asein varustettua vihollista, ja sitkeydestä, millä se pureutui kotimaan kamaran jokaiseen askelmittaan.

Ilolla ja ylipyydellä ajattelen Suomen lottia ja heidän osuuttaan sodassa — heidän uhrimieltyään ja uupumatonta työtään eri aloilla, mikä vapautti tuhansia miehiä tulilinjalle. Muistan samoin muut lukemattomat, isänmaan asian omakseen ottaneet naiset.

Kunniapalkalla selsoivat myös sodan ankarana aikana ne tuhannet työläiset, jotka ilmahyökkäystenkin aikana usein vapaan ehtoisesti tekivät työtä koneittensa ääressä valmistaen armeijalle sen tarpeita, sekä ne, jotka herpaantumatta vihollisen tulussa työskentelivät asemien varustamisessa. Ilolla totesin, että yksimielinen kansamme tahtoi kaikessa tukea armeijan taistelua.

Urhoollisten sotilaittemme puolustaessa rajojamme oli ylivoimaisin ponnistuksin hankittava sitä mitä puuttui, oli rakennettava puolustuslinjoja, joita ei ollut, oli koetettava saada apua, jota ei tullut. Oli hankittava aseita ja varusteita aikana, jolloin kaikki maat kuumelasti varustautuivat maailman yli vyöryvää myrskyä vastaan. Teidän sankaritekonne, sotilaat, herättivät ihailua yli maiden, mutta kolme ja puoli kuukautta kestäneen sodan jälkeen olimme edelleen melkein yksin. Te salitte taistelussa öin ja päivin, ilman vaihdon mahdollisuutta, ruumiilliset ja henkiset voimanne rajattomiin asti ponnistaen ottaa vastaan yhä uusien vihollisvoimien hyökkäykset, mutta kuitenkin armeijamme selsoi sodan päättyessä voittamattomana hirveitä tappioita kärsineen, vaikka silti vahvistuneen vihollisen edessä. Kotirintamammekaan, missä lukemattomat ilmahyökkäykset levittivät kuolemaa ja kauhua naisten ja lasten keskuuteen, ei hetkeäkään horjunut. Kansamme kesti koettelemuksensa rautaisella tahdolla.

Kiitän sankareina kaatuneiden äitejä ja isiä, kiitän jokaista tulilinjoiden taistelijaa ja kotirintamalla toiminnutta.

Isänmaan nimessä ja Puolustusvoimain Ylipäällikkönä
annan Teille.

Korpraali Akseli Arvid Miettinen

S. 15.6.1900, Tampere

sodan 1939-1940 muistomitalin miekoilla ja soljella:

-Karjalan kannas-

Päämajassa v. 1940.

Sotamarsalkka

Mannerheim.

Kuva 1

jälkeen tulleet. Helmikuun 22. päivänä saapui Ouluun taas 51 miestä, minkä jälkeen annetussa päiväkäskyssä numero 3 käytet-

tiin ensimmäisen kerran nimitystä Amerikan Suomalainen Legioona. (Lähde 3: Wikipedia/ Amerikan Suomalainen Legioona, ASL)

SUOMI-SEURA, jolle Puolustusvoimain Pääesikunnan Muistomitalitoimisto on uskonut tehtäväksi ehdottaa ja järjestää sotamme muistomitalin jaon Amerikan suomalaisille vapaaehtoisille ja tämän vapaaehtoisliikkeen tšekäläisille avustajille, esittää jaon yhteydessä Teille korpra. Akseli Arvid Miettinen hartaan kiitoksensa kaikesta mieleenjäävästä yhteistoiminnasta isänmaan suuressa asiassa ja toivoo eletyn kosketuksen osaltaan kannustavan Teitä jatkuvaan alttiuteen kansakuntamme elämän turvaamiseksi ja tukemiseksi.

Helsingissä, huhtikuun 24 päivänä 1941.

SUOMI-SEURA

Pöytäkirjoittaja

Sihtööri

Kuva 2.

Lainaus Tampereen yliopiston Anne-Riitta Isohellan pro gradu -tutkielmasta 2005, Joukkoliikkeestä Jalkaväkirykmentiksi: Kuinka Suomi päätti kouluttaa virolaisen joukko-osaston JR200:

”Tanskalainen Dansk Frivillig Korps ja amerikan-suomalainen legioona eli osasto ASL koulutettiin Oulussa, mutta ne eivät ehtineet mukaan taisteluihin. Sitä vastoin pienenhö amerikansuomalaisten joukko osallistui Laatokan Karjalassa suomalaisten rinnalla taistelutehtäviin. Tällä tavoin rintamalla arvioidaan taistelleen noin 30 amerikan-suomalaista.”

Kansallisarkistosta 2.4.2013 tilaamani

sotilaskantakortin mukaan Akseli Arvid Miettinen oli yksi heistä. Akseli Arvid on saapunut 17.2.1940 joukko-osasto ASL:n 1. komppaniaan. Lähin omainen: Paavo Miettinen, Hallituskatu 24, Tampere. Palvellut lkp:n jälkeen 3 kk 7 pv kiväärimiehenä, vapautettu, aika 24.5.1940, syy ASL:n hajottaminen, allekirjoitus Luutnantti Tauno Linna (epäselvä nimi). Sotilasarvo. korpraali.

Sotilaskantakortissa, joka päivätty 2.7.1932, huomautuksissa on maininta: merille, valv. kok. poissa v 1934. Kantakortin mukaan on suorittanut asepalveluksen 21.4.1921-11.4.1922.

THE PRICE OF FREEDOM MUSEUM INC.

Vapaudenhinta Museo ry.

This organization has been entrusted by the FINNISH WAR VETERANS IN AMERICA INC., which organization has been entrusted in turn by THE FINLAND SOCIETY which organization has been entrusted by the Main Headquarters of our Defense Forces, Memorial Medal Department, to organize and recommend among Finnish American volunteers and others, recipients for the Winter War Memorial Medal. Therefore, it is with humble thanks that we make this recommendation to you

Corporal Akseli Arvid Miettinen

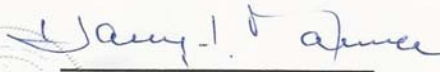
for your willing cooperation during our great struggle for our fatherland and hope that this honor will spur and stimulate you to further sacrifice for our peoples' lives, defense and support.

In Boynton Beach, FL. United States of America
the 14th day of February 2013

THE PRICE OF FREEDOM MUSEUM INC.

Vapaudenhinta Museo ry.

Kuva 3.

COL Harry I Manner NYSRL.
Curator and President

Vuoden 2013 jälkeen olen yrittänyt monella tapaa hakea tietoa Akseli Arvid Miettisen vaiheista 1940 jälkeen Ancestry.com -hakusivuilta. Vaikka hän meni 1940 laivalla Petsamosta New Yorkiin, on minulla ollut aikaisemminkin vahva epäily, että hän olisi-kin mennyt sieltä Kanadaan, jonne hän myös vuonna 1923 oli mennyt. Täysin saman- nimistä en löytänyt Kanadan arkistotietokannoista. Mutta Kanadan äänestyslistoilta vuodelta 1963 Jasper Edson -nimisestä paikasta löytyy pulp cutter – sellunleikkaaja Axel Miettinen. Olisikohan Akseli muuttanut Axel-nimeksi. (Lähde 4)

Lähteet:

1. Ancestry.com search:Canada, Ocean Arrivals 1919-1924 record for Akseli Arvid Miettinen.
2. Ancestry.com search:New York, Passenger lists 1820-1957 record for Akseli Arvid Miettinen
3. Wikipedia/Amerikan Suomalainen Legioona (ASL)
4. Ancestry.com search:Canada Election act.Rural Preliminary list of Electors, Electoral District of Jasper-Edson 1963

Heikki Väänänen perhe noin 1929
(Veijo, Heikki, Nelly ja lida).

TEKSTI JA KUVAT: MARJA KARPPINEN

ÄITINI NELLY AURA NUUTISEN TARINA

Pohjois-Karjalan Väänästen sukukirja, Taulu 697

Nelly Aura Nuutinen o.s. Väänänen (10.3.1919-23.12.2012)

Elettiin vuotta 1919. Heikki Heikinpoika Väänänen (s. 18.4.1895 Kontiolahti) ja lida Pekantytär Hämäläisen (s. 5.12.1900 Kiihtelysvaara) häitä oli vietetty 23.3.1918.

Nyt odotettiin esikoisen syntymää ja se tapahtui maaliskuun 10. päivänä Kohtilahden Halolan tila 55:ssä. Kasteessa tyttö sai nimekseen Nelly Aura ja kummeiksi kutsuttiin Heikin sisko, talontytär Anna Stiina Väänänen ja Heikin vanhin veli, talollinen Antti Heikinpoika Väänänen ja tämän vaimo Alma Lyydia Immonen. Kasteen toimitti pitäjänapulainen E.J.Hallikainen huhtikuun 6:nä päivänä. Alma Lyydia eli Lyyti oli keksinyt kummilapselle poikkeavan nimen, joka

myös haluttiin lausua niin kuin kirjoitettiin. Nimi on englantilaista alkuperää ja on lyhennelmä nimestä Eleonoora tai Helena. Väestörekisterikeskuksen mukaan vuosina 1900-1919 sama nimi oli annettu 265 naiselle Suomessa. Antille ja Lyytille syntyi Aulis-niminen poika 6.6.1920.

Kasvatus oli tuohon aikaan tiukkaa ja kurinalaista, jopa ankaraa. Väänänen perheessä Heikki-isä oli lempeämpi ja niinpä Nelly oli isäntätyttö. Nellyn ollessa 9-vuotias hän sai pikkuveljen, joka sai nimekseen Veijo Aatos (11.6.1927). Äitini kertoi olleensa vähän pikkuveljelle mustasukkainen. Kun isä oli pyytänyt Nellyä istumaan isän polvelle,

niin hän oli tuumannut, että on noita pienempiäkin polvella pidettäväksi. Enempää lapsia Heikin ja Iidan perheeseen ei syntynyt. Nelly tottui kotona ja mummolassa maatalouden töihin jo nuorena, kun kaikkien kynnelle kykenevien piti tehdä oma osuutensa talon töistä kykyjensä mukaan ja nuoresta iästä huolimatta.

Nelly sai käydä koulua neljä vuotta, jonka aikana hän oppi lukemaan, laskemaan ja kirjoittamaan. Koulunkäynti oli tuolloin kovaa puuhaa. Koulumatka oli seitsemän kilometriä. Koulun lämmitys ja siivous kuuluivat tuolloin vuorotellen jokaisen lapsen velvollisuuksiin.

Nelly pääsi ripille vuonna 1935. Rippikoulun jälkeen hän oli piikana opettajatar Palviaisella. Opettajalla oli yksi lehmä ja talous, joista Nelly piti huolen. Hän ruokki ja lypsi lehmän, siivosi opettajan huoneet, laittoi ruoan sekä pesi ja silitti vaatteet. Hän asui opettajan luona ja oli palveluspaikassa yli vuoden.

Alkukesästä 1938 Nelly vieraili isänsä siskojen luona Kolilla. Maunolassa asui Saimi-täti (Saarelainen) ja Martikkalassa Hilja-täti (Martikainen). Silloin vierailut kestivät useamman päivän, jopa viikkoja. Nellyn ollessa Martikkalassa taloon tuli vieras; talonpoika, nuorimies Eero Nuutinen. Eero rohkeni ehdottaa Nellylle, josko tämä lähtisi hänen kanssaan tansseihin tulevana lauantaina. Nuorten juttu jatkui ja häitä vietettiin elokuun 13. päivänä, jonka jälkeen Nelly muutti Nuutilan tilalle miniäksi. Nuutila oli tuohon aikaan Kolin kolmanneksi suurin tila, niin äitini muisteli. Talo ei ollut rikas muussa kuin työn määrässä. Sitä sai tehdä aamusta iltaan. Ylä-Kolille (ylämaja) oli tuohon aikaan saatu ensimmäinen tie ja parempi hotelli, jossa vierailivat jo ensimmäiset turistit ja matkailaiset.

Eero vei nuorikkonsa naapuriin (Seppälään) tutustumaan, kun oli kuullut, että sen nuoriemäntä oli Kontiolahdelta kotoisin. Ihmetys oli äidille suuri, kun hän tunnisti naa-

purin emännän rippikoulukaverikseen Helmi Kinnuseksi, nykyiseksi Kukkoseksi. Helmillä ja Antilla oli jo tuolloin Veijo-poika, joka opetteli ensiaskeliaan.

Nuutilan talossa on noin 50 neliön tupa. Tuvan reunoilla kiertävät puupenkit, joihin vieraat voivat istahtaa. Tuvassa oli iso pöytä, johon mahtui jopa 10 henkilöä syömään yhtä aikaa. Pöydässä oli kolme isoa laatikkoa vierekkäin ja niissä säilytettiin kaikenlaisia tarvetyökaluja; viiloja, poranteriä ynnä muuta. Pöydän kannen voi kääntää ylösalaisin, jolloin toinen puoli oli hyvä leivonta-alunen. Aikaa mittasi pöydän takaseinälle asetettu vedettävä seinäkello. Tuvassa oli keinutuoli ja iso leivinuuni, johon mahtui metrin mitaiset koivuhallot. Lisäksi astioiden säilytykseen oli varattu kaappi ja ruokakomero ruokien säilytystä varten. Tuvassa oli myös lattian alla kellari. Talossa oli kaksi pienempää kamaria nukkumista varten, tosin vanha pari (Oskari ja Stiina) nukkuivat tuvassa olevassa sängyssä. Talvisin tupaan tuotiin kangaspuut, joilla äitini kutoi kauniita räsymattoja sekä pellavasta pöytäliinoja ja pyyhe- liinakankaita. Sunnuntaisin Nuutilan tuvan pitkällä pöydällä oli aina äidin kutoma valkoinen liina. Kankaalassa oli järjestetty myös kursseja talon emännille kankaankutomisesta ja ruoan valmistuksesta. Siellä äitini oppi loimien luomista kangaspuilla ja kuviollisen kudonnan sekä ruokakursseilla kaalikääryleiden teon lampaanlihasta, jotka olivat erityisesti appiukon mieleistä herkkua.

Nuoren parin avioelämä ei ehtinyt jatkua kuin vuoden, kun Eero sai viestin kutsuntoihin osallistumisesta. Kutsunnat pidettiin Kuopiossa helmikuun lopussa 1940. Esikoislapsi syntyi maaliskuun viimeisenä päivänä samana vuonna ja hän sai nimekseen Meeri Iida Kristiina. Äitini oli kovasti pahoillaan, kun Eero ei saanut lomaa kastetilaisuutta varten. Isän sotilasasiakirjoista käy ilmi, että hän sai kotilomaa viisi vuorokautta heinäkuun puolivälissä, jolloin hän näki esikoisensa ensikerran. Sen jälkeen lomaa oli sopi-

Nelly kolmen vanhimman lapsensa kanssa - Meeri, Oski ja Kerttu.

vasti, joten lapsia syntyi vuoden välein. Kerttu syntyi vuonna 1941 ja hartaasti odotettu poikaa vuonna 1943. Appiukko oli käynyt tarkistamassa lapsen sukupuolen, kun pelkäsi, että naisväki puhuu pehmoisia. Lapselta tehtiin ukin kaima Heikki Oskari. Oli tosin sovittu, että poikaa kutsutaan Oskiksi niin kauan kun talon isäntä on elossa, jotteivat kyläläiset rupeaisi antamaan etuliitteitä iso- ja pikku-Heikki tai vanha ja nuori.

Taistelut jatkuivat rintamalla kovina ja Eero haavoittui Onkolan taisteluissa kesäkuussa 1942 ja oli sotilassairaalassa muuttaman kuukauden alkuvuodesta 1943. Nellyn

synnyinkodista tuli suruviesti, että isä oli hukkunut kalareissulla. Oli ilmeisesti saanut sairauskohtauksen verkkoja kokiessa. Hautajaisten jälkeen oli perinnönjako ja äitikin sai pienen osuuden siitä.

Sota-aikaan Ylä-Koli toimi myös ilma-valvontapaikkana. Rajan pinnassa kun oltiin, niin myös monenlaista matkalaista oli liikkeellä. Matkailijat poikkesivat kulkiessaan myös Nuutilassa katsomassa tilan touhuja ja monenlaisia tuttavuuksia siinä hierottiin. Matkalaiset olivat ammatiltaan lääkäreitä, taiteilijoita ja arkkitehtejä. Joidenkin kanssa ystävyys muodostui pitkäaikaiseksi, jopa elinikäiseksi.

Äitiä murehdutti Kertun silmien karstastus ja hän päätti käyttää osan perintörahoista tytön silmien leikkaukseen. Lähin paikka, jossa leikkaus voitiin suorittaa, oli Helsinki. Matkaan lähdettiin Kolilta linja-autolla Joensuuhun. Sieltä vaihdettiin Helsinkiin menevään junaan. Majapaikka Helsingissä oli Teudor Sjöströmmillä, johon oli tutustuttu tämän Kolin vierailuilla. Siihen aikaan oli harvinaista, että ihmisillä oli silmlaseja saatikka että olisi tehty silmäleikkauksia. Helsingissä jouduttiin olemaan muutama viikko ja ylläpidon kustantamiseksi Nelly auttoi taloustöissä, muistellee sisareni.

Vihdoin sota loppui ja Eero pääsi pois rintamalta marraskussa 1944. Perheseen syntyi 1945 Martti ja 1946 Erkki. Erkki oli heiveröinen syntyessään ja ”lapsenpäästäjä” sanoi, että tämän pojan keräämiä marjoja et syö, tarkoittaen, että lapsi olisi lyhytikäinen. Nellyä tämä tietysti suretti, mutta onneksi ei ”paa-pojan” ennustukset käyneet toteen.

Talon miesväellä oli tapana lähteä kyläilemään joutoaikana. Ne reissut saattoivat kestää muutaman päivän ja siellä nautiskeltiin sitten miestä väkevämpää. Äitini tuli murheelliseksi miesten lähtiessä rellestämään. Anopilla oli tapana tällöin laittaa liina päänsä päälle ja laulaa muutama virsi ja sanoa sitten Nellylle, että keitetäänpä kahvit ja ryhdytään sitten töihin. Ei maailma tähän kaadu.

Ylämajan hotellia kunnostettiin ja matkailijoita virtasi Kolille. Kerran, kun eräs lääkäri oli hakemassa maitoa Nuutilasta ja oli jo paluumatkalla hotellille, Nelly juoksi miehen perään ja huusi: ”Tulkaa hyvä tohtori auttamaan, Martilla meni kalanruoto kurkuun.” Lääkäri kääntyi navetan nurkalta takaisin. Poika oli jo sinertävä huuliltaan, kun lääkäri tunki sormet pojan kurkuun ja sai tämän oksentamaan. Sitä ei tiedetä tuliko ruoto pois vai ei, mutta aina kun poika myöhemmin väänsi itkua, niin kasvot sinertivät.

Nuutilasta myytiin voita, kermaa ja maitoa Ylämajan tarpeisiin. Parhaana aikana Nuutilassa oli kahdeksan lehmää, jotka piti käsin lypsää aamuin illoin. Maito jäähdytettiin lähdehuoneessa. Se oli huone, johon virtasi vesisuonesta kylmää vettä. Huone on vielä tänäkin päivänä käytössä. Loppukesästä lehmät vietiin vielä 10 kilometrin päähän paremmalle ”äpärikölle”, Pohjaniitylle, Kontiolahden puolelle. Siellä lehmät laiduntivat noin kuukauden verran. Työ oli raskasta ja sitä oli paljon, kun naisten (anoppi ja miniä) piti hoitaa lapset, ruokkia ja lypsää lehmät, pestä pyykit, laittaa ruoka ja hypätä vielä miesten avuksi pellolle.

Nellyn vointi heikkeni 1947 ja hänet vietiin sairaalaan. Syynä oli keskenmeno. Verenhukka oli niin suuri, etteivät lääkärit uskaltaneet antaa hänelle lisäverta siinä pelossa, että sydän ei kestä. Äitini oli sairaalassa viikon verran, jonka jälkeen hänet kotiutettiin. Nyt alkoi appiukkokin uskoa, että ei miniä kaikkia talontöitä ehdi ja jaksaa tehdä. Niinpä miniä sai nyt syödä tarpeekseen ja vahvistua.

Lapsilisiä olivat jo muutaman vuoden saaneet köyhemmät perheet ja lakia muutettiin niin, että kaikki äidit ja heidän alle 16-vuotiaat lapsensa olivat siihen oikeutettuja. Niinpä Nellykin sai ensimmäiset lapsilisät. Appiukko oli sitä mieltä, että talossa pitäisi vain yhdellä olla rahat käytössä ja näin vihjaten tarkoitti, että rahat pitäisi antaa hänelle. Miniä vastasi siihen, että yhteiskunta on ne hänelle antanut lastensa vaatettamiseen ja hän ei niitä anna. Asia jäi sikseen. Appiukko halusi pitää isännyydestään kiinni viimeiseen saakka.

Oskari oli perso hyvälle ruoalle. Kehuminen oli sitten sellaista, että appi moittii miniää, kun tämä tekee liian hyvää ruokaa. Apella todettiin myöhemmin sokeritauti ja sitä piti hoitaa pistoksilla. Oma vaimo ei voinut pistäjäksi ja äitini joutui tähän tehtävään. Äitiäni pelotti suunnattomasti moko-

ma homma, kun ei ollut mitään koulutusta siihen saanut. Oskari etsi aina paikan ja siten miniä pisti.

Pohjois-Karjalassa alettiin vetää taloihin sähköjä ja Nuutilakin sai sähköt noin 1940-1950-luvun vaihteessa. Samoihin aikoihin vedettiin myös vesijohdot ja laitettiin viemärit, jotka helpottivat kovasti veden kantamista sisälle ja ulos sekä etenkin eläinten vesihuolto helpottui. Edelleen kuitenkin vaatteet silitettiin luotiraudalla, kun Oskari oli nuuka sähkön käytön suhteen ja pelkäsi, että naiset polttavat talon. Naisväki oli tietenkin hankkinut sähkösilitysraudan ja sillä silitettiin silloin kun Oskari ei ollut mailla halmeilla. Sattuipa sitten kerran, että ukko Puumalainen tuli taloon, kun oltiin silittämässä ja tokaisi: "Ei kai tuollainen voi kuuma olla", tuli sormella rautaa koettamaan ja joutui toteamaan: "Jo se perkele polttaa."

Naisten päivittäinen ohjelma alkoi kello viideltä: ylös, lehmät ruokittiin ja lypsettiin. Navetasta tultua keitettiin kahvit ja laitettiin aamupuurot tai -vellit. Lounas oli siinä yhdeksän maissa ja päiväkahvi kahdeltatoista. Päivällinen syötiin ennen neljää ja navettaan mentiin viiden pintaan. Iltakahvit hörpättiin iltakahdeksan aikoihin tai kesäaikaan syötiin iltapalaa; kokkelimaitoa ja leipää. Kerran viikossa lämmitettiin tuvan iso uuni, talvella useamminkin, ja paistettiin karjalanpiirakat, pullat, leivät, kala- tai lanttukukot. Viimeiseksi laitettiin paisti hautumaan yön yli uuniin. Tupa ja kamarit siivottiin kerran viikossa. Siivouspäivä oli lauantai, jolloin myös lämmitettiin sauna. Pyykkipäivä oli joku viikonpäivistä ja lakanoiden keittämiseen meni koko päivä, koska valkoiset piti saada valkoiseksi. Lakanoiden värivalikoima oli tuohon aikaan niukka.

Joskus asioita piti lähteä hoitamaan Lieksaan saakka. Talvella mentiin hiihtämällä jään yli Vuonnislahteen, josta junalla loppumatka. Jos kävi hyvä tuuri, sattui joku muukin Kolin kyläläinen olemaan asioilla Lieksassa ja osan matkasta saattoi päästä taitta-

maan hevoskyydillä. Kesäisin matka taittui laivalla Kolin rannasta Lieksaan ja takaisin. Matkantekoon saattoi mennä hyvinkin koko päivä tai toinenkin, jolloin oltiin sukulaisten luona yötä Lieksassa.

Osuustoiminnan käynnistymisen myötä kauppa saatiin Kolin kylälle. Sieltä saatiin ostettua kahvia, kun sodan jälkeistä säännöstelyä purettiin. Kahvi ostettiin raakana ja paahdettiin itse rännällillä, jonka jälkeen se jauhettiin käsin kahvimyllyllä. Myöhemmässä vaiheessa kahvi oli valmiiksi paahdettu papuina paketissa ja se jauhettiin kaupan kahvimyllyllä jauhoksi. Jauhettu kahvi laitettiin takaisin samaan pakettiin jotta se oli helpompi kuljettaa kotiin. Pellavaa kasvatettiin joka kesä. Valmiit kasvit niputettiin ja liotettiin purossa Niilonnotkossa, minkä jälkeen niitä hakattiin ja loukutettiin, jotta kuidut irtoaisivat kuorista. Pellavat lähetettiin sitten kehräämään. Sattuipa kerran niin, että tuli ilmoitus pellavien saapumisesta Lieksan postiin ja Nelly lähti niitä noutamaan. Päästessään perille, hänelle tarjottiin pientä pussukkaa ja äiti kieltäytyi sitä vastaanottamasta, koska se ei ollut hänen lähettämässään säkissä. Pellavaa oli lähetetty paljon enemmän ja kokemuksesta hän tiesi, että valmiit langat lähetettäisiin takaisin samassa säkissä, missä ne oli lähetetty matkaan. Tiukkaa vääntöä siinä käytiin, mutta lopulta äiti sai pellavansa, jotka löytyivät kovan etsinnän jälkeen postitoimiston nurkasta. Tiukkana piti olla, että sai omansa takaisin. Tämän erä sattui olemaan poikkeuksellisen hyvä ja sitä mielivät muutkin omakseen. Lampaiden villa karstattiin ja kehrättiin langaksi. Valmiista langoista kudottiin kangas, joka lähetettiin tampattavaksi. Kiertävä räätäli valmisti sarkakankaasta talon miesväelle housuja.

Isännyys vaihtui talossa 1952, kun Oskari nukkui pois. Taloa ruvettiin kohentamaan ja ensitöiksi hankittiin Nunnanlahdesta uusi vuolukiviuni. Entinen oli jo huono ja oli onni ettei talo ollut palanut, koska vanhaa

uunia purettaessa kävi ilmi, että takaseinä oli jo pahasti hiiltynyt. Muurausmestarina toimi Alppi Turunen. Valovirta ei riittänyt isojen koneiden pyörittämiseen, joten hankittiin voimavirta. Niin voitiin ostaa mylly, jolla jyvät jauhettiin jauhoksi.

Osuustoiminnan myötä maitoa ruvettiin lähettämään meijeriin. Maitoauto kulki aamuisin klo 8 aikoihin Nuutilan tien risteyksestä, jonne aamulla lypsetty ja jäähdytetty maito vietiin hevosella tai maitokärryillä. Matkaa oli 300 m ja tullessa tuotiin takaisin edellisen päivän astiat. Nuutilan maitoastioiden numero oli B1555, joka oli isoilla punaisella numeroilla kirjoitettu maitotonkan yläreunaan. Hankittiin lypsykone helpottamaan äidin navettahommia sekä paranneltiin karjakeittiötä, jotta lypsyastiat olisi helpompi pestä. Äidillä oli tässä vaiheessa enää kuusi lehmää, mutta nyt oli hankittu paremmin lypsävää karjaa. Lehmät olivat Ayrshire-rotua ja niillä oli sarvet, jotka saattoivat olla joskus jopa vaarallisia hoitajalleen. Lehmille valmistettiin AIV-rehua talvi-ruokintakaudeksi. Peltotyöt tehtiin edelleen hevosvoimin ja hevosia oli parhaimmillaan kaksi. Pyykinpesun avuksi saatiin hankittua pulsaattoripesukone. Vedet siihen piti lämmittää erikseen muuripadassa. Onneksi likainen vesi tuli letkua pitkin ulos itsestään ja mankeliosalla sai väännettyä liian veden pois pyykeistä.

Perheeseen syntyi vielä 1958 yksi lapsi, joka sai nimekseen Marja. Tuohon aikaan jaettiin jo ensimmäisiä äitiyspakkauksia ja äitini muisteli, että hänkin sai sellaisen. Tämäkin tulokas näki päivänvalon Nuutilassa, kun ei ehditty sairaalaan, vaikka siihen aikaan jo esimerkiksi naapurin emäntä synnytti kuopuksensa siellä.

Vuodet vierivät ja vanhimpien lasten teki mieli lähteä maailmalle omaa onneaan koettamaan. Meeri oli Joensuussa agronomi Herkamon perheessä talousapulaisena ja sen jälkeen keittiöapulaisena Ylä-Kolilla. Hyvien suositusten ansiosta opiskelupaikka

talouskoulussa varmistui ja koulu kesti puoli vuotta Joensuussa. Kerttu oli kiertävässä kotiteollisuuskoulussa ja onnistui sen jälkeen hankkimaan palveluspaikan Helsingistä 1958. Meeri meni myös Helsinkiin talousapulaiseksi pari vuotta myöhemmin.

Kylän ensimmäinen leikkuupuimuri Massey Ferguson hankittiin myös Nuutilaan. Oski teki metsätöitä Heinävedellä sekä Nuutilan metsässä, koska metsää oli myytävä, jotta leikkuupuimuri saatiin maksettua. Äidin veli Veijo oli töissä Högforsin Karkkilan tehtaalla, josta myös Oski sai töitä vuonna 1961.

Vanhin tytöistä ilmoitti naimisiinmenosta kesällä 1963, ja niin sitä lähdettiin Helsingin matkalle. Kertun sulhasella oli Mosse-merkinen auto ja sillä päästiin matkaan Nuutilan pihasta asti. Kuopuksella ei ollut tilaisuuteen sopivia kenkiä ja ne ostettiin matkanvarrelta, Imatralta.

Nuorin pojista Erkki oli ollut Ylä-Kolilla rakennushommissa ja kun ne loppuivat, hän onnistui hankkimaan Savon Sellulta töitä ja muutti Kuopioon. Niin oli neljä lasta maailmalle lentänyt.

Anopin kunto heikkeni ja muisti pätki, joten hänet oli laitettava Lieksaan vanhainkotiin, kun ei ollut peräänkatsojaa. Hän ehti olla siellä pari vuotta, kunnes nukkui pois vuonna 1969. Eeronkin vointi heikkeni, alituiset sydänvaivat ja sodan muistot kehossa ottivat miehen voimien päälle ja hän nukkui pois vain pari kuukautta äitinsä jälkeen. Suru ei vielä tähän loppunut. Veli tuli kesäloman viettoon Järvenpäästä ja eräänä kesäiltana kalareissulta tullessaan hänen sydämensä petti. Niin olivat kolmannet hautajaiset edessä vajaan puolen vuoden sisällä. Nyt täytyi järjestellä Nuutilan ihmisten elämä uuteen malliin ja keskimäinen pojista, Martti, otti tilan hoitoonsa.

Kolin maston rakentamisen myötä televisiolähetykset rupesivat näkymään täällä syrjäseuduilla ja ensimmäinen TV hankittiin Nuutilaan. Maataloutta jatkettiin ja kaupun-

gissa olevat sisarukset tulivat kesäisin heinäpellolle apumiehiksi ja muutoinkin autta-
maan talontöissä lomansa aikana. Vuosien
mittaan karjaa kuitenkin vähennettiin pikku-
hiljaa ja siitä luovuttiin kokonaan 70-luvun
puolivälissä äidin eläkeiän lähestyessä.

Äidille ja pojalle tuli erimielisyyksiä ta-
louden pidosta. Niinpä äitini muutti Kuopi-
oon 1987 ja sinne oli mennyt jo naapurin
Helmikin leskeksi jäätyään. Aluksi äiti asui
Erkin perheen luona, mutta halusi omaa rau-
haa ja onnistui hankkimaan itselleen vuok-
ra-asunnon. Asunto oli pieni yksiö kerrostalossa korkean mäen päällä Männistön kaupunginosassa. Melkein puoli vuosisataa kestänyt työrupeama oli muuttunut eläkepäiviksi kaupungissa. Aktiivisena käsityöihmisenä hän virkkasi kaitaliinoja, ikkuna-verhoja, sängynpeitteitä sekä koristetyynyjä ja kutoi villasukkia. Käsitöillensä hän sai lempinimen ”tyynymummo”. Hän antoi näitä luomuksia lahjaksi ystävilleen, lapsilleen ja lastenlapsille. Suussa sulavat karjalanpiirakat oli aina valmiina, kun Kuopiossa meni käymään. Vaikka sähköuunissa paistaminen oli erilaista kuin oikean leivinuunin napakassa lämmössä. Äiti oli puhelias ja sai helposti seuraa. Parhaiden kavereiden Kertun, Annin ja Salmen kanssa hän kävi syömässä lähellä olevassa palvelukeskuksessa ja päivittäin kävelemässä. Nelly oli vireä niin mieleltään kuin kunnoltaankin. Hän osallistui aktiivisesti eläkeläisille järjestettyihin rientoihin. Pankkiasiat hän hoiti kävelemällä Kuopion keskusta-
an ja takaisin. Päivittäiset lenkit olivat useamman kilometrin mittaisia ja kiipeäminen Männistöön oli Kolin kallioilla keikkuneelle lastenleikkiä. Siinä nuoremmat saivat haukkoa henkeään, että perässä pysyivät.

Äiti vieraili melkein vuosittain lastensa luona Vantaalla, Espoossa ja Tampereella. Ensimmäisinä vuosina Kuopiossa ollessaan hän kulki nämä reissut junalla tai linja-autolla ja 2000-luvulla matkat tehtiin sitten lasten kuljettamana. Samalla hän kävi myös

muiden ystäviensä ja tuttavien luona. Viimeisen etelän reissun hän teki 2003 ollessaan 84-vuotias. Meeri muutti perheineen Iisalmeen ja näin oli yksi lapsi lähempänä äitiä.

Vuodet vierivät ja ystäväjoukko harveni. Niin vähenivät myös ruokailukäynnit palvelutalossa ja lämmin ruoka tuotiin kotiin ruokapalvelusta. Viikonlopun einekset Erkki haki äidille valmiiksi jääkaappiin, josta ne oli helppo lämmittää mikroaaltouunissa. Kotipalvelu hoiti lääkkeiden jaon annospurkkeihin päivittäin. Kunto heikentyi niin, että kävelylenkit jäivät pikkuhiljaa pois. Liikkumisen helpottamiseksi oli hankittu kävelykeppi ja myöhemmässä vaiheessa rollaattori.

Äidin 90-vuotisjuhlia vietettiin 2009 Tahkolla. Päivänsankari saatiin houkuteltua sinne, vaikka hän ei korkean ikänsä takia halunnut enää matkustella ja autokyyti tuntui epämukavalta.

Lapsetkin vanhenivat elonvirrassa. Pojista Martti, joka asui edelleen Kolilla, sairasteli paljon ja menehtyi sairaskohtaukseen joulun alla 2009. Äiti ei huonontuneen kuntonsa takia voinut osallistua muistotilaisuuteen, joka pidettiin Kolilla.

Joulut äiti vietti usein Meerin perheen luona Iisalmissa. Viimeisen joulun vietto oli sovittu äidin kanssa jo hyvissä ajoin. Hake-
minen ja muut suunnitelmat oli tarkasti harkittu. Lähtiessään Kuopiosta hän ei tavalliseen tapaansa hoputtanut takaisinpaluuta. Näin jälkeenpäin ajatellen tulee tunne, että aavistiko hän mahdollisesti tämän olevan hänen viimeinen matkansa. Joulun aaton-aattona oli sovittu, että mennään Eevan luokse kylään (Meerin pojan anoppi) ja matkaan lähdettiin autolla. Kylässä juotiin kahvia ja rupateltiin, minkä jälkeen äiti tunsu itsensä väsyneeksi ja halusi mennä lepäilemään ennen kuin palattaisiin takaisin Iisalmeen. Kun lähdön aika oli, äitiä ei saatu hereille ja paikalle kutsuttiin ambulanssi, joka kuljetti potilaan Kuopion keskussairaalaan. Äiti nuk-

Nelly 90-vuotiaana.

kui pois tajuihinsa tulematta ennen puoltayötä 23.12.2012. Siunaustilaisuus oli Kolin kirkossa, jonne oli kutsuttu lähimmät sukulaiset ja vielä elossa olevat äidin ystävät.

Äidillä oli paljon vanhoja sanontoja ja hokemia, joita hän viljeli puheen lomassa. Ne eivät näin muistellessa tule mieleen, mutta juttuja kertoessa pompahtavat mieleen kuin itsestään. Seuraavat muistolauseet, jotka kertovat elämän yllätyksellisyydestä, ovat yhdestä rakkaimmista runoista:

“Ei läheinen arvaa, ei silmä nää, miten lähellä on määränpää. Joka päivä voi olla viimeinen, joka hyvästijättö ikuinen.”

Äitiä, mummoa ja isomummoa jäi rakkaudella kaipaamaan viisi lasta, 10 lastenlasta ja 8 lastenlastenlasta.

Kertojana on Nellyn nuorin lapsi ja muut sisarukset ovat olleet suurena apuna.

TEKSTI: PERTTI VÄÄNÄNEN

VOISIHAN SE OLLA NÄINKIN

*Miten käytin Y-DNA -testin tuloksia
sukuhaarojen määrittelyssä*

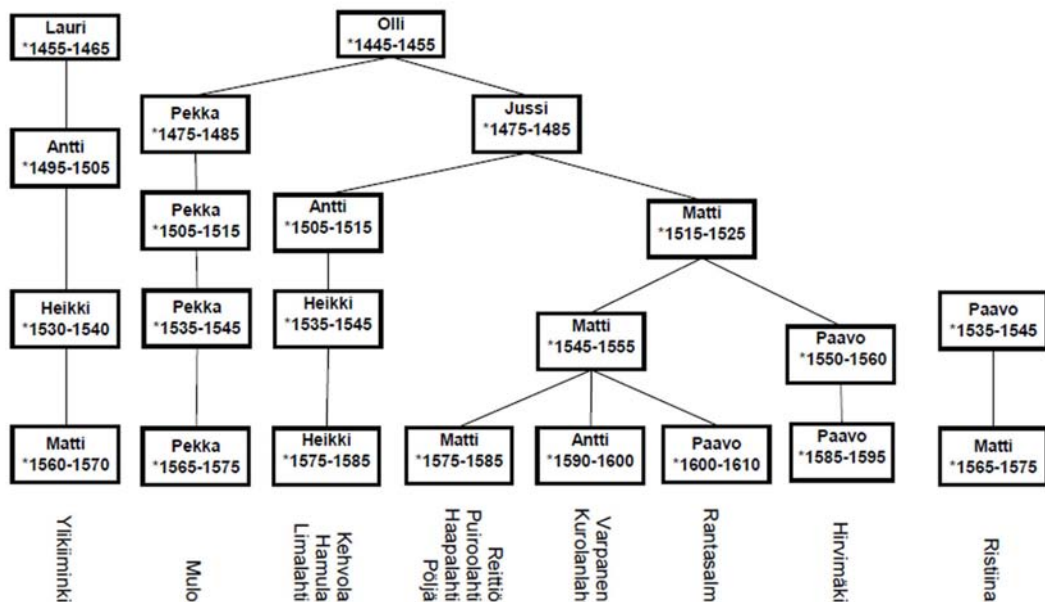
Niin kuin olen aikaisemmissa Sukupuulehdissä kertonut, sukuseuran teettämät eri sukuhaarojen Y-DNA-määritykset ovat antaneet osittain yllättäviä tuloksia. DNA-tulokset johtivat joissakin tapauksissa erilaiseen sukuhaarojen keskinäiseen sukulaisuuteen kuin tähän asti oli pidetty oikeana. Niinpä päätin katsoa, voisiko sukuseuran tietokannoissa olevista henkilötiedoista jotenkin järkevällä tavalla ”rakentaa” kyseiset sukuhaarat sellaisiksi, että ne vastaisivat sekä DNA-tuloksia että arkistotietoa.

Eräs väestön elämää häirinnyt tapahtuma Savossakin oli Nuijasota (1596–1597). Kun alkoi levitä tieto siitä, että Nuijasodan päättyessä Suur-Savon pappilassa, Mikkelin Kenkäveronniemessä, oli tapettu 200 savolaista nuijamiestä tammikuussa 1597, ei olisi ollut ihme, jos monet olisivat halunneet lähteä kruunun vouteja ja huoveja pakoon. Varmaan myös Väänästen joukossa oli pakenijoita, jotka katosivat verottajan säännöllisestä kirjanpidosta. Nämä henkilöt ehkä olivat perheiden poikia, jotka keväthangilla hiihtämällä pääsivät nopeasti sukunsa eräpirteille,

missä sitten jatkoivat elämää voudin saavuttamattomissa. Kun he perustivat perheen ja eläminen vakiintui, he tulivat jälleen verottajan luetteloihin.

Suuret kuolonvuodet puolestaan, sata vuotta myöhemmin (1695–1697), johtivat siihen, että noin kolmannes Suomen väestöstä kuoli jatkuvan nälän ja puutteellisen ravitsemuksen heikentämänä kylmyyteen ja erilaisiin tauteihin. Tämän vuoksi myös monen suvun jatkuvuus noihin aikoihin jäi harvojen eloonjääneiden henkilöiden varaan. Monet perheet katosivat kokonaan. Noina aikoina ja tuollaisissa oloissa oletettavasti myös Väänäs-perheitä hajosi ja muutti uusille asuinsijoille kauemmaksi paikoitellen liian tiheäksi muodostuneesta asutuksesta. Sukututkimuksen kannalta tämä sekoittaa harmittavasti muuten selväksi saatuja perheiden ketjuja. Tässä tilanteessa pääsee usein eteenpäin vain kokemuksen ja järkeilyn avulla – vaiikkei monesti sekään auta.

Esimerkiksi Varpasen ja Kurolanlahden sukuhaaroille saadaan useita vaihtoehtoja riippuen siitä, mistä sukuseuran tietokannasta tiedot kerätään. Jokainen tutkija huomaa joskus tietoja arkistoissa selatessaan, miten vaikeata on nimetä tietylle henkilölle isä tai poika, kun siirrytään 1700-luvulta 1600-luvun puolelle ja kirkolliset dokumentit puuttuvat. On vain pääteltävä järkevältä tun-

Y-DNA-määritysten ja arkistotietojen mukaan hahmotellut muutamat Väänästen sukuhaarat ennen 1600-lukua.

tuva vaihtoehto suvun jatkumiselle saatavilla olevista tiedoista. Kun henkilön nimi on muodossa Pähl Hansson Wänäin, voidaan sentään päätellä isän olevan Hannu. Mutta kun nimi on vain Anders Wänäin, Antin isä onkin löydettävä muilla keinoin. Ei ole sen vuoksi tavatonta, että tutkija voi päätyä useisiin vaihtoehtoihin sukuhaarakalle.

Arkistoista löytyneen aineiston perusteella on tähän mennessä päädytty erilaisten ajatusmallien kautta tulokseen siitä, miten Kuroalanlahden ja Varpasen sukuhaarat ilmeisesti polveutuvat 14 sukupolvea taaksepäin olevasta Ollista (* noin 1445-1455), joka puolestaan on 15 sukupolven päässä yhteisestä esi-isästä Puiroolahden sukuhaaran kanssa.

Sukuseura teetti 25 miehestä Y-DNA-määrittelyn. Jokaisesta näytteestä tutkittiin Y-kromosomin 67 markeria eli tunnettua kohtaa. Sitten verrattiin sukuhaarojen tulok-

sia keskenään ja saatiin arvio siitä, monenko sukupolven päässä todennäköisesti on kahden sukuhaaran mahdollinen yhteinen esi-isä niitä keskenään verrattaessa. Koska Puiroolahden eri sukuhaaroista oli eniten näytteitä ja ne antoivat saman tuloksen, asetin niiden tulosten perusteella tulkintamallin muille näytteille. Näiden Puiroolahden sukuhaarojen keskinäiset yhteiset esi-isät tiedettiin kirkonkirjojen perusteella löytyvän tiettyjen sukupolvien takaa. Katsoin sitten, millä todennäköisyydellä saadut Y-DNA-määrittelytulokset päättyivät yhteisestä esi-isästä samaan tulokseen kirkonkirjojen kanssa. Koska 85 % todennäköisyystaso riitti tähän, käytin sitä myös verratessani muiden sukuhaarojen tuloksia keskenään. Yleisesti ottaen näin tehtynä tulokset olivat jokseenkin entuudestaan tiedettyjen mukaisia useimpien sukuhaarojen kohdalla.

Y-DNA-tulokset osoittivat myös, että esimerkiksi Varpasen ja Kurolanlahden sukuhaarat ovat keskenään, ja myös Puiroolahden sukuhaaroihin nähden, paljon läheisempiä kuin on oletettu. Näiden sukuhaarojen mahdollinen yhteinen esi-isä näyttäisi olevan 10-11 sukupolvea taaksepäin. Koska näissä sukuhaaroissa todettu sukupolven keskimääräinen ikä oli 35 vuotta, yhteinen esi-isä löytyisi 350–385 vuoden takaa. Tämä tarkoittaa, että hän olisi syntynyt aivan 1500-luvun loppupuolella.

Tähänastisissa Varpasen ja Kurolanlahden ”virallisissa” sukupolviketjuissa on 1600-luvun henkilöissä muutama kohta, joka antaa mahdollisuuden tulkintoihin. Joidenkin henkilöiden kohdalla on tutkija voinut vain todeta, että ”saattavat olla hänen lapsiaan” tai muuta vastaavaa. Valistuneella arvauksella saatu tulos on tietenkin paras, mikä voi syntyä, kun faktoja puuttuu, mutta se jättää kuitenkin aina myös mahdollisuuden, että ”saattaa se olla toisinkin”.

Tähän mahdollisuuteen tarttumalla lähdin selvittämään, löytyisikö muita ratkaisuja, jotka nekään tietyiltä osiltaan eivät ole muuta kuin olemassa oleviin tiedon pirstaleisiin pohjaavia, perusteltuja oletuksia. Koska 1600-luvulla ei vielä ollut kirkon rippikirjoja, jotka osoittaisivat perheisiin kuuluvat henkilöt, on käytettävä muita keinoja tiedossa olevien henkilöiden sovittamisessa sopivaan perheeseen tai samaan talouteen. Y-DNA-testissä olleiden henkilöiden sukuhaaroissa sukupolvien vaihtumisikä oli 1600-1700 luvuilla Varpasen sukuhaarassa 26-36 vuotta ja Kurolanlahden haarassa 29-44 vuotta. Isäntänä miehet olivat yleensä 30-55-vuotiaina. Tavallisesti poika meni naimisiin 20-25 vuoden iässä. Löydetyistä tiedoista päättelemällä saattoi näiden määritteiden avulla ryhtyä arvioimaan syntymäaikaa ja sitä, kenen poika voisi olla kyseessä.

Kun katsoin, missä olisi sopiva kohta

saattaa Varpasen ja Kurolanlahden sukuhaarat yhteen, löytyi eräs Hannu, jonka syntymäajalle oli kaksi mahdollisuutta. Niinpä tartuin sukuhaarojen kuvauksissa olevaan mm, seuraavanlaiseen kohtaan: ”Täysin varmana ei tämän Hannun alkuperää voi pitää, johtuen 1600-luvun lähdetietojen puutteista ja epätarkkuuksista. Vuosisadan lopun ja seuraavan sataluvun alkupuolen kirkonkirjoissakin on hänelle tarjolla kaksi syntymävuotta. Kuopion syntyneiden luetteloon on Hannu Tahvonpoika kirjattu kastetuksi 1671. Kuolleiden luettelossa erään Hannun ilmoitetaan sitten kuolleen Pulkonlahdella 2.2.1747, 71-vuotiaana, jolloin syntymävuodeksi voidaan laskea 1676. Tämä ero on varsin tuntuva, mutta saattaisi ehkä mennä virhemerkintöjen tai tulkintojen piikkiin. Kahta tämän nimistä ikänsä puolesta sopivaa miestä ei ole tiedossa, mutta saattoivathan ne silti olla aivan eri henkilöitä”.

Oletetaanpa, että heitä onkin kaksi, Hannu Tahvonpoika ja eräs toinen Hannu, ja katsotaan olisiko mahdollista, että Kurolanlahden sukuhaaran esi-isä olisikin tämä toinen Hannu.

Kurolanlahden Väänälän Paavo Hannunpojalla (* noin 1650-1660) oli kolme poikaa Hannu, Antti ja Iivari. Iivari oli syntynyt Kuopion maaseurakunnan kastettujen kirjan mukaan 1685 ja on Varpasen sukuhaaran kantaisä. Hannun ja Antin syntymäaikaa ei varmuudella tiedetä, mutta Assar Väänänen arvelee Antin syntyneen 1681 eli noin 4 vuotta ennen Iivaria. Koska kokemukseni mukaan samassa perheessä lapset syntyivät suurin piirtein samalla ikäerolla, voisi myös Hannu olla syntynyt noin neljä vuotta ennen Anttia eli vuoden 1676 lopulla tai 1677 alussa. Kuolleiden luettelossa puolestaan erään Hannu Väänäsen ilmoitetaan kuolleen Pulkonlahdella 2.2.1747, 71-vuotiaana, jolloin syntymävuoden voidaan laskea olevan 1676. Tämä voisi olla Paavo Hannunpojan vanhin poika Hannu. Koska tämän Paavon sanotaan menneen naimisiin vuonna 1676, olisi syn-

tymäaika vuoden 1676 lopulla Paavon ensimmäiselle pojalle eli Hannulle sopiva. Näin Hannu ei olisi ollut avioton lapsi, mikä noihin aikoihin oli suuri häpeä. Mielestäni tämä Hannu (* noin 1676) on Kurolanlahden sukuhaarojen kantaisä, koska hän sopii sellaiseksi myös Y-DNA-testien tulosten perusteella. Hänen pojistaan Olavi (* noin 1699) ja Paavo (* noin 1715) jatkavat olemassa olevien kirjallisten dokumenttien mukaan nyt puheena olleita Kurolanlahden sukuhaaroja.

Tämän Hannun isä ja Kurolanlahden ja Varpasen sukuhaarojen yhteinen esi-isä Paavo, *Pohl Hansson Wänän*, s. n. 1650-1660 on 10 sukupolven päässä ja hänen isänsä Hannu "*Hans Andersson*" niin ollen 11 sukupolven takana Y-DNA-tutkituista henkilöistä. Olisi vielä löydettävä tämän Hannu Antinpojan isä Antti ja hänen mahdollinen yhteytensä Puiroolahden Väänäsiin.

MITEN PUIROOLAHDEN SUKUHAARAT LIITTYVÄT VARPASEEN JA KUROLANLAHTEEN?

Tutkiessani Kyösti Väänäsen ja Assar Väänäsen sukuseuralle antamaa materiaalia siinä mielessä, että löytyisikö sellaista henkilöä Puiroolahden sukuhaarasta, joka sopisi nyt haettavaksi yhteiseksi esi-isäksi, nousi esiin Puiroolahden Matti (* noin 1545-1555) ja hänen poikansa, myös Matti (* noin 1575-1585), jotka olisivat yhteiseksi esi-isäksi kolme neljä sukupolvea lähempänä kuin mitä noin 1445-1455 syntynyt Olli olisi.

Lisäksi löytyi eräs Antti Väänänen, joka mainitaan talollisena Maaningan Kurolanlahdessa (asuinpaikkana Kokkovesi Kurolanlahti) 1651-1661. Antti Väänänen mainitaan talollisena Hirvilahdessa (Ruokovesi, myöh. Väänälä) 1655. Tämä Antti, ellei kyseessä ole kaksi eri miestä, voisi olla syntynyt n. 1590-1600, ja sopisi ikänsä puolesta Matin (* noin 1545-1555) poikakatraan nuorimmaiseksi. Oletettu isä Matti (* noin 1545-1555) näyttää siirtyneen Mikkelin Väänälästä Rantasalmen Pohjoiskylään. Hä-

nen poikiaan vuorostaan kirjataan 1600-luvun alkuvuosina jo Kuopion ympäristössä ja heistä Matti (* noin 1575-1585) jatkaa Kehvolla Puiroolahden sukuhaaraa.

Saattaa olla, että Nuijasodan (1596-1597) aikaiset levottomuudet panivat perheet muuttamaan kauemmaksi. Tuohon aikaan savolaisten muuttosuunta oli yleensä pohjoinen. Jos oletetaan, että Mattikin muutti, ehkä jo aikaisemmin käytössä olleille eräalueilleen (Tuusmäkeläisillä oli eräalueita Kallaveden luoteiskolkan kummallakin rannalla eli sekä Kehvon että Kurolanlahden puolella), on jokseenkin varmaa, että hän ei lähtenyt sinne yksin. Kalastuksen ja metsästyksen ohella savolaisten toinen pääelinkeino, kuusimetsään kaadettu ja poltettu huuhta oli niin työläs, että yhtiö- ja apumiehet olivat välttämättömiä, ellei omassa perheessä ollut riittävästi väkeä. Perheen vähäiset tarvekalut kulkivat selkärepussa ja matkaa Kallaveden perukoille tehtiin jalan tai vesitse. Koko matka, 15-16 peninkulmaa, vei vain muutaman päivän tai enintään runsaan viikon.

Jos Matin (* noin 1545-1555) pojista Lauri (* noin 1580-1590) on se Lauri Väänänen, joka on mainittu isäntänä mm. Ruokoveden pohjoisrannalla Tavinsalmella 1624 ja Kehvolla 1634, on mahdollista, että hänen oletettu pikkuveljensä Antti olisi seurannut mukana ja kirjattu sitten aikanaan talollisena mm. Hirvilahdessa ja Kurolanlahdessa (Ruokoveden pohjoinen osa) 1651-1661. Tämä Antti (Matinpoika) sopisi edellä mainitun Hannun, nyt haun kohteena olevaksi, isäksi. Näin saadaan isä-poika-linja Matti (* noin 1545-1555), Antti (* noin 1590-1600), Hannu (* noin 1620-1630), Paavo (* noin 1650-1660). Tämä olisi Y-DNA-testin tulosten perusteella todennäköisempi vaihtoehto kuin tähän asti esitetyt sukulinjat.

Miten asiat todellisuudessa olivat, sitä emme tiedä. Vanhat asiakirjat kertovat asioista siten kuin ne aikanaan tapahtuivat. Meidän on vain osattava tulkita asiakirjojen

kertomaa tietoa niiden usein niukasta tekstistä oikein. Eikä vain lukea, vaan myös yrittää ymmärtää asiat sen aikaisen maailman mukaiseksi. Tämä onkin sukututkimuksessa eräs heikko kohta: Ajattelemme liian nyky-aikaisesti. Meidän on vaikeaa tajuta niukkaa tekstiä katsoessamme, mitä asiakirjan kirjoittaja aikoinaan koki tai kuuli. Tulkin tulokset riippuvat myös siitä, mitä asiakirjoja kukin tutkija on löytänyt tutkittavaksi.

Myös DNA-testien tulokset ovat faktoja, jotka on osattava tulkita oikein. Ne eivät yksinään anna vastausta kysymykseen sukulaisuudesta tai esi-isästä. Niiden antama tieto on yhdistettävä muiden tietolähteiden

antamiin. Vasta sitten hyöty tulee esille. Kaikki saatu tieto on käsiteltävä ja jälleen tulkittava yhdessä mahdollisimman hyvin. Löydetyt tiedon tulkinta johtaa aina henkilökoh-taiseen näkemykseen siitä, miten asiat ovat mahdollisesti olleet.

Sivulla 23 olevasta kuvasta näkee, että Y-DNA-testillä tutkitut sukuhaarat edustavat käytännössä kolmea eri Väänäs-sukua. Muun muassa Juvan ja Enon sukuhaarojen määrittely on vielä kesken.

Lassi *1823 Kaarlo *1860 Oskari *1890 Ilkka *1915 Pertti *1942 Hannu *1972 Leo *2006

HEI PÖLJÄN VÄÄNÄS-SUKUISET!

Ylläoleva kuvasarja esittää Pöljän Lassilan yhden sukuhaaran miehiä Lassi Samulista nykyaikaan.

Nuutin pojat Antti s. 1705 ja Nuutti s. 1709 lähtivät Puiroonlahden kodista ja asettuivat Pöljän Lintuniemeen. Nuutti perusti myöhemmin Lassilan tilan, ja Antin pojista mm. Heikki perusti Heikkilän eli Tulikoivulan.

Nyt tarvitaan sellaisia henkilöitä, joilla on "sujuva kynä", kirjoittamaan pöljäläisten sukuhaarojen tarinoita niin, että saadaan Pöljän Väänästen sukukirja aikaiseksi ja painettuun muotoon. Kuvatkaa eivät olisi pahitteeksi.

pertti.vaananen@saunalahti.fi

Sulo Väänänen:
Vanha lossi,
öljyväri, 1970

TEKSTI JA KUVAT: SEPPO VÄÄNÄNEN TAITEILIJAKSI KASVAMISEN TARINA

Muistikuvia isästäni kuvataiteilija Sulo Väänäsestä

Sulo Johannes Väänänen syntyi esikoisena Lydia ja Hannes Väänäsen perheeseen Tellervonkadulla Kuopion Itkonniemellä 29.9.1920. Hän kuoli 18.1.2002 Harjulan sairaalassa Kuopiossa.

LAPSUUSVUODET TAIDEMAALARIEN PARISSA

Sulon ukki, Nestori Väänänen, oli ostanut pihapiirin, jossa oli kaksi rivitaloa. Tellervonkadulla asui myös sedät Antti ja Taavetti perheidensä kanssa sekä täti Lydia.

Veli Erkin synnyttyä 1923 Hanneksen ja Lydian perhe muutti Suonenjoelle, mistä isä Hannes sai asemamiehen työn Valtion Rautateiltä. Perhe asui Suonenjoen keskustassa Valkeisen lammen rannalla, missä äiti Lydia piti yleistä saunaa talon alakerrassa.

Perhe matkusteli paljon, koska isä Hanneksella oli ilmaiset junamatkat. Usein he kävivät Lapinlahdella tapaamassa Hanneksen serkkuja Eemil, Arttu ja Kalle Halosta. Isäni kertoi innostuneen piirtämisestä

katsellessaan Eemilin ja Artun veistoksia sekä näiden serkun Pekka Halosen maalauksia.

Arttu Halonen oli ostanut 1918 Arttulanimisen talon Lapinlahden rautatieaseman läheltä ja perusti sinne Suomen ensimmäisen taidevalimon, joka oli toiminnassa 35 vuotta. Ennen tätä Arttu oli opiskellut veljensä Eemilin kanssa taidevalua. Veljekset toivat Saksasta ja Ranskasta ja Italiasta vahvalutekniikan Suomeen. Käydessään vieraillemassa Arttulassa Sulo-poika näki siellä myös muiden suomalaisten tekeillä olevia veistoksia.

Sulon äidin kotipaikka oli Lapinlahden Alapitkän Vilholassa. Perhe vieraili usein myös siellä. Kerran Sulo oli lähtenyt kävelyille lähellä olevan joen rantaan. Hän näki siellä miehen maalaamassa maisemaa. Uteliaana isäni meni lähemmäs katsomaan miten maalaus valmistui. Taiteilija oli antanut isälleni taulunpohjan ja muita välineitä. Näin Sulo sai ensikosketuksensa öljyvärimaalaukseen. Tuo taiteilija oli Pekka Halonen.

1920-luvun lopussa Sulon isän työtoveriksi tuli Yrjö Saarinen. Hän toimi Suonenjoen asemalla vaihdemiehenä. Vapaaajallaan Saarinen kävi maalaamassa Suonen-

Sulo Väänänen:
Pihapiiri,
öljyväri 1974

joen ympäristössä maisemia. Hän otti isäni mukaansa kantamaan maalausvälineitä. Erään maalausmatkan jälkeen isäni sai pal-kaksi kaksi pientä maalausta. Innoissaan Suli näytti töitä äidilleen. Äiti katsoi töitä, joissa oli alastomia naisia. Hän suuttui ja vei teokset saunan uuniin. Myöhemmin aikuisena Sulo suri menetettyjä arvokkaita maalauksia: “Äiti poltti tuhansien markkojen arvoiset teokset.”

Suli tutustui Suonenjoella myös Antti Haloseen. Antti Halonen oli taiteilija, mutta suurimman osan hänen aikaansa vei opetus-tyo. Halonen toimi Suonenjoen maamies-koulun rakennusopin ja -piirustuksen sekä käsitöiden opettajana 1924-1937. Isäni kertoi saaneensa yksityisopetusta piirtämisessä Antilta, joka oli Pekka Halosen veli.

NUORUUSVUODET JA KIRJAILEVAT YSTÄVÄT

Perhe Muutti 1930 luvun alussa Pieksämä-elle isä Hanneksen työn perässä. Hannes oli Pieksämäellä junamiehenä. Veljekset Erkki ja Sulo varttuivat miehiksi oppikoulua käyden.

Koulussa Suli tunnettiin taitavana piir-täjänä. Hän ilahdutti koulukavereitaan piir-tämällä 1930-luvun urheilusankareista lyijy-kynäpiirroksia. Hän myös piirsi ja maalasi koulutovereiden muotokuvia. Sulin luokka-toveri, tunnettu runoilija Marja-Liisa Vartio

on kuvannut Suloa Päiväkirjoissaan (1). Ja sodan vuosiin sattui nuoruus: “Tädin kans-sa olin Väänäsessä. Sulo piirsi minut. Aika hyvästi onnistui. Täti väitti, ettei se paljoa ole näköiseni, mutta minä olen toista mieltä. Sit-ten sain erään maalauksen. Kuulemma mi-nun näköiseni. Hienoa! Sulon fatsi on eri kiva ukkeli. Minusta se Sulo on kiva poika. Pidän yleensä ihmisistä, joilla on joku erikoinen harrastus tai jotka ovat jollain tavoin erikoi-sia.” Sulon ystäväpiiriin kuului myös Aila Meriluoto, joka äitini mukaan oli myös Sulin ensi-ihastuksia. Isä itse kertoi tavanneensa Ailan ja hänen tulevan aviomiehensä Lauri Viidan Pieksämäellä sotien jälkeen. He oli-vat käyneet onkimassa ahvenia Pieksämäen eteläpuolisella lammella.

Sulolta jäi ylioppilaskirjoitukset tekemät-tä sotien syttymisen vuoksi. Talven 1939-1940 Sulo toimi Valtion Rautateillä veturin läm-mittäjänä. Isäni joutui Jatkosotaan ja sen pää-tyttyä muu perhe oli muuttanut Kuopion Linnanpellolle. Sulo, Erkki ja serkkupoika Kauko pääsivät syksyllä 1945 Kuopion Tek-niseen Koulun, josta he valmistuivat kevääl-lä 1947. Isänmaa tarvitsi poikiaan karjalais-ten asuttamiseen ja jälleenrakentamiseen. Isä oli tavannut opiskeluaikanaan “Tekun” juh-lissa kauppaopiskelija Helmi Kärkkäisen, josta tuli myöhemmin viisilapsisen perheen

Sulo Väänänen:
Vanha mylly,
puupiiirros 1976

äiti. Samoihin aikoihin Sulo oli läpäisyt Tampereen teknisen korkeakoulun pääsykokeet. Vanhin siskoni tuli maailmaan ja isän piti alkaa elättämään perhettään. Isästäni ei näin tullut insinööriä.

Taiteen tekeminen ja rakennussuunnittelu tukivat toisiaan.

Sota-aikana Sulo tallensi Itä-Karjalan kulttuuriympäristöä vanhoja pihapiirejä ja erityisesti vanhoja myllyjä piirtämällä. Vanhat vesimyllyt olivat myöhemminkin Sulin lempi aiheita.

Kiertäessään rakennustarkastajana isäni piirsi paljon vahoja kulttuuriympäristöjä. Täyteen piirrettyjä luonnoslehtiöitä kertyi olohuoneen nurkkaan melkoinen kasa. Luonnospiirustuksista isäni toteutti 1970-luvulta lähtien puupiiroksia ja maalauksia. Kuopion Museo osti melkoisen määrän isäni taltioimia perinneympäristöjä.

Perinteen tallentamisen ja rakennusmestarin koulutuksen kautta hänestä tuli myös taitava hirsirakennussuunnittelija. Merkittävin rakennus, mitä hän on hirrestä suunnitellut, on Keskon Huvila Siilinjärven Vuorelassa. Isä suunnitteli myös paljon kesämökkejä ja maatalousrakennuksia. Suurin kokonaisuus, mitä hän sommitteli, oli 1970-1980 lukujen vaihteessa Lomaliitolle toteutettu Punkaharjun leirintäalue.

Sulo opiskeli vuodesta 1948 aina 1980-luvulle Kuopion kansalaisopistossa taideaineita, kunnes alkoi itse opettamaan siellä piirtämistä ja maalaamista. 1960-luvun lopulla Kuopion kansalaisopiston taideopetus oli kehittynyt laadukkaaksi uuden rakennuksen ja taitavien opettajien vuoksi. Kansalaisopistossa toimivat tuolloin opettajina taidemaalari Anja Hyttinen, taiteilija Tauno Gröndahl ja taidemaalari Unto Heikkinen. Hyvän opetus antoi pohjaa monelle nykyään tunnetulle kuvataiteilijalle. 1970-luvulla isäni joutui työttömäksi, jolloin hän alkoi itsenäisenä taiteilijana ja taideopettajana elättää perhettämme rakennussuunnittelun ohessa.

Sulo oli osallistunut kansallisiin ja kansainvälisiin taidenäyttelyihin. Hänen teoksiaan on useiden kaupunkien ja kuntien kokoelmissa. Hän sai Kuopion taiteilijaseuran Minna-patsaan ansioistaan kuopiolaisena kuvataiteilijana.

Kirjoittaja Seppo Väänänen on Sulon poika, taidemaalari ja eläkkeellä oleva taideopettaja Mikkelistä.

(1) Sodan vuosiin sattui nuoruus. Marja-Liisa Vartion päiväkirjoja (toim. Haavikko Anna-Liisa, Art House 1994)

TEKSTI: EEVA-RIITTA PIISPANEN

LUONTO TAITEEN INNOITTAJANA

Taiteiden maisteri Seppo Väänänen on rakennusmestari ja kuvataiteilija Sulo Väänäsen poika. Isä Sulo vei Sepon murrosikäisenä kansalaisopistoon piirtämään ja jo silloin hänen mielessään alkoi välkkyä ajatus taiteilijan ammatista.

Ennen kuvataideopintoja Seppo valmistui maanrakennuskoneasentajaksi. Tässä ammatissa hän kierteli Suomen maata ennen ryhtymistään kokopäiväiseksi Kuvataideakatemian opiskelijaksi Helsingissä. Sepon opinahjoja ovat lisäksi olleet Taideteollinen oppilaitos, Suomen Taideakatemian koulu ja Taideteollinen korkeakoulu.

Seppo ehti olla vähän aikaa kuvaamataidon opettajan sijaisena Kuopiossa, ennen kuin hänet valittiin läänintaiteilijan virkaan ja Taidemaalariiliton jäseneksi. Viranhoidon ohessa Seppo pystyi nyt keskittymään myös omaan taiteelliseen työhönsä.

Seppo Väänänen on vaikuttanut myös Varkaudessa ja Joensuussa. 1980-luvun puolivälissä hän perusti Varkauteen lasten ja nuorten kuvataidekoulun. Varkaudesta hän muutti Joensuuhun rakentamaan kuvataiteen opetusta Pohjois-Karjalan ammatti-

Seppo Väänänen.

korkeakouluun.

Nykyisin Seppo Väänänen on eläkkeellä Karelia-ammattikoulun lehtorin virasta ja asuu Mikkeliissä. Häntä kiinnostavat puhdas luonto, luonnonilmiöt ja jäljet, jossa luonto valtaa takaisin ihmisen rakentamaa ympäristöä.

Koko ikänsä vesistöjen äärellä asunut Seppo Väänänen maalaa veden eri muotoja: Vesi, lumi, jää muokkaavat Pohjolan maisemaa jatkuvasti ja lakkaamatta.

Yli 30 vuoden aikana Seppo Väänäsen töitä on ollut esillä yli 20 yksityisnäyttelyssä, viimeiseksi lokakuussa 2014 Galleria Ars Novassa Savonlinnassa, kymmenissä yhteis- ja ryhmänäyttelyissä kotimaassa ja ulkomaila. Suomen valtio, lukuisat kunnat ja kaupungit, säätiöt ja laitokset ovat hankkineet Seppo Väänäsen töitä kokoelmiinsa.

Mikkelin suukokouksessa 2.-3.8.1914 oli esillä ja myytävänä Sepon vesivärimaala-uksia.

Lisätietoja teoksista:

Seppo Väänänen, 050 555 8250 tai
supi@seppovaananen.com
www.seppovaananen.com

Kalevi Väänänen - sukuseuran 12. kunniajäsenen

TEKSTI: PENTTI VÄÄNÄNEN

KALEVI VÄÄNÄNEN KUTSUTTIIN SUKUSEURAN 12. KUNNIAJÄSENEKSI

Tamperelainen rikosylikonstaapeli Kalevi Tauno Väänänen kutsuttiin sukuseuran 12. kunniajäseneksi Mikkelin sukokouksessa 3. päivänä elokuuta 2014. Hän on ollut aktiivinen sukuseuralainen kolmekymmentä vuotta toimien sihteerinä, kotisivujen ylläpitäjänä ja sukututkijana.

Kalevi syntyi 13. helmikuuta 1940 Pyhäselän Hammaslahdessa aamuyöllä, jolloin äitinsä kertoman mukaan Joensuun kaupunkia pommitettiin. Talvisodan päättymisen jälkeen maaliskuussa 1940 Kalevin isä Tauno jatkoi rajajääkärinä Lieksan rajavartiostossa. Hän sairastui vuoden 1941 joulukuussa ja kuoli 12.1.1942.

Äidin uuden avioliiton myötä Kalevi muutti vuonna 1946 Tampereelle. Täältä perhe muutti Haapamäen-Porin välisille rautatieasemille, ensin Virtain Piiliin ja edelleen Kihniöön vuonna 1954. Kihniössä Kalevi toimi traktorinkuljettajana Suo Oy:n turve-

tuotantolaitoksessa. Lokakuussa 1956 nuorukainen päätti, että on aika katsella muita töitä. Uusi työnantaja löytyi Tampereelta, jonne hän muutti joulukuun alussa 1956 ja työskenteli osa-aikaisena kirjeenkantajana postissa. Vakinaisen viran hän sai 21.1.1957. Muu perhe muutti Kihniöstä Tampereelle, kun isäpuoli pääsi eläkkeelle asemapäällikön virasta.

Kalevi suoritti varusmiespalveluksen Parolan Panssarivaunupataljoonassa 15.2.1960-10.1.1961 ja kotiutui kersanttina. Myöhemmin hänet ylennettiin reservissä ylikersantiksi.

Kalevin päästyä armeijasta lehdessä oli ilmoitus, että Tampereen poliisilaitos hakee henkilöitä poliisikonstaapelin virkoihin. Hän oli aina haaveillut poliisin urasta, sillä perhe asui 1940-luvun alussa isän kotitalossa, jossa olivat muun muassa poliisin putkat. Kalevi haki virkaa ja sai 1.4.1961 nimi-

tyksen nuoremmaksi konstaapeliksi Tampereen poliisilaitokseen.

Kalevin laulunumero oli koko kouluajan 10, joten hyvänä laulajana hän liittyi heti Tampereen Poliisilaulajiin. Kalevin musiikki-taidosta olemme saaneet nauttia myös sukujuhlien yhteydessä.

Kalevi solmi avioliiton 30.12.1961 **Aino Sinikka o.s. Pitkäsen** kanssa. Yhteisiä avioliittovuosia on kertynyt tähän mennessä 53. Aino on syntynyt Säyneisen kunnassa, joka kuuluu nykyään Juankosken kaupunkiin. Siellä Kalevilla ja Ainolla on ollut kesähuvi-la vuodesta 1989 alkaen. Aino oli perheen perustamisen jälkeen aluksi kotona ja myöhemmin hän työskenteli Postipankissa. Ainolla ja Kalevilla on kaksi lasta ja kolme lastenlasta.

Vuonna 1984 Väänästen Sukuseuran varaesimies **J. Kalle O. Väänänen**, Lahden Kalle, lähetti puhelinluettelosta löytämilleen Väänäsille kirjeen, jossa kerrottiin sukuseuran toiminnasta ja kehoitettiin liittymään sukuseuraan. Kalevi lähetti 5.3.1984 päivätyyn jäsenhakemuksen sukuseuran esimiehelle Kyösti Väänäselle. Hän kertoi toiminnastaan Tampereen Poliisilaulajien sihteerinä, rahastonhoitajana, varapuheenjohtajana ja puheenjohtajana. Samoin Kalevi oli kirjoittanut toiminnastaan Pohjois-Hämeen aliupseeripiirin sihteerirahastonhoitajana. Kirjeen saatuaan Kyösti Väänänen otti yhteyttä ja pyysi Kalevia sukuseuran sihteeriksi, missä tehtävässä hän toimi seuraavat viisi vuotta.

Kalevi ja Aino ostivat omakotitalon 1978 Tampereen Takahuhdista ja he liittyivät paikalliseen omakotiyhdistykseen. Kalevi toimi 21 vuotta omakotiyhdistyksen sihteerinä ja ylläpitää vielä perustamaansa omakotiyhdistyksen kotisivustoa osoitteessa www.irjalanomakotiyhdistys.fi

Samoin Kalevi perusti ja ylläpitää Tampereen Eläkepoliisien verkkosivuja osoitteessa www.tampereeneläkepoliisit.fi sekä yllä-

pitää Väänästen Sukuseuran kotisivuja osoitteessa www.vaanastensukuseura.fi.

Kalevi oli perustamassa vuonna 1988 Lions/Tampere Itäväylä -klubia. Kun klubi lopetti toimintansa vuonna 2007, Kalevi siirtyi Lions/Tampere Pispala -klubiin, jossa kunniajäsenemme toimi usean vuoden sihteerinä.

Väänästen Sukuseura piti elokuussa vuonna 2005 Muuruvedellä sukukokouksen, jossa päätettiin perustaa sukuseuran sukututkimustoimikunta. Sen tehtävänä on kerätä eri sukuhaaroista tietoja sukutietokantaan. Saadusta aineistosta pyritään julkaisemaan Väänästen sukukirjoja. Sukukokouksen jälkeen Väänästen Sukuseuran esimies Pentti Väänänen otti yhteyttä Kaleviin ja pyysi häntä jäseneksi perustettuun sukututkimustoimikuntaan. Kalevi on ollut sukututkimustoimikunnan kantava voima erityisesti tietojenkäsittelytaitonsa ansiosta. Vuonna 2012 Väänästen Sukuseura julkaisi Kalevi Väänäsen toimittaman Väänästen sukukirja/Pohjois-Karjala -kirjan.

Ainon ja Kalevin esikoinen Jukka jatkaa vanhempiansa perinteitä toimimalla aktiivisesti sukuseurassa. Jukka valittiin 3.8.2014 Mikkelin sukukokouksessa sukuseuran hallitukseen, joka valitsi hänet sukuseuran sihteeriksi. Jukan tytär Maria taittoi Väänästen Sukuseuran esimiehen Pentti Väänäsen toimittaman Väänästen sukukirja/Reittiön Väänäset -kirjan. Kalevin tytär **Maarit** on sukuseuran ainaisjäsen. Hän asuu perheineen Englannissa ja on kovasti kiinnostunut sukuseuran toiminnasta.

Kiitospuheessaan sukukokouksessa uusi kunniajäsen Kalevi Väänänen korosti, että Väänästen Sukuseura ry. on esimerkillinen ja aktiivinen yhdistys. Hän toivoo sen jatkuvan samaan malliin ja antavan virikkeitä Väänäs-sukuisille etsiä juuriaan ja säilyttää sukutietoja tuleville sukupolville.

SAARA SALLAKORVEN MUISTOLLE

Saara Sallakorpi, o.s. Väänänen, syntyi 11.12.1913 Kajaanissa ja kuoli yli 100-vuotiaana 8.10.2014 Joensuussa. Hän kuului Reittiön Väänäsiin.

Saaran isä Taavetti työskenteli rautateillä ja äiti Aino oli kättilö. Utelias ja tiedonhaluinen tyttö pääsi oppikoulusta lukioon ja valmistui ylioppilaaksi. Valkolakin saaneena Saara pääsi opiskelemaan vanhempien tuella oikeustieteelliseen tiedekuntaan Helsinkiin.

Onneksi vanhempani olivat sen verran valistuneita, että tajusivat minun haluavan opiskella ja saada hyvän työpaikan. Olen aina lkenut paljon kirjoja. Minna Canth oli äidin serkku,

joten hänen kirjojaan luettiin kotona, kertoi Saara Sallakorpi sanomalehti Karjalaiselle antamassaan 100-vuotishaastattelussa.

Saara Sallakorpi valmistui varanotaariksi ja työskenteli kamreerina Tie- ja vesirakennushallituksessa Kajaanissa sekä Helsingissä. Hän piti työstään ja arvosti työtovereitaan.

Saara Sallakorpi sai rintamatunnuksen toimiessaan sotatoimialueella Kemijärvellä.

Saara aviopuoliso oli Arne Sallakorpi, joka toimi saman työnantajan huoltopäällikkönä. – *Lapsia emme saaneet. Se on ollut elämäni suru. Halusimme molemmat kovasti lapsia. Lopulta tyydyin kohtalooni. Ajattelin, että Taivaan Isä oli ajatellut tämän lapsiasian juuri näin. Onneksi minulla on ollut ilo saada seurata sisarusteni lasten elämää, muisteli Saara Sallakorpi vuosi sitten.*

Aviopuoliso Arne kuoli 1970, joten Saara ehti olla leskenä yli 40 vuotta. Hän asui kymmenisen vuotta yksin omassa asunnossaan Sotkamossa, jonne hän muutti pitkäaikaisimmasta kodistaan Helsingistä. Vuonna 2011 Saara muutti hoitokotiin Joensuuun, jossa asui myös sukulaisia.

Saara Sallakorpi oli elämänsä loppuun saakka virkeä ja hyväkuntoinen. Hän katsoi televisiouutiset ja luki sanomalehtiä. Hän muisti hyvin lähes 100 vuoden takaiset tapahtumat ja vierailut Reittiöllä. Läpi elämän jatkunut urheiluharrastus; hiihto, uinti ja voimistelu, antoivat sopivasti elämänvoimaa viimeisille vuosille.

Saara Sallakorpi haudattiin 7.11.2014 sukuhautaan Kajaaniin.

Pentti Väänänen

TEKSTI: RIITTA MÄKINEN

VÄÄNÄTÄR MINNA CANTHIN SANKARITTARENA

Minna Canthin juhlavuoden kunniaksi kannattaa nostaa esiin eräs hänen näytelmiensä sankaritar, Homsantuuksi kutsuttu nuori nainen. Homsantuu on pilkka- tai kutsumanimikin tytölle, jonka oikeaksi nimeksi näytelmässä mainitaan Kerttu Väänänen ja lähtöpaikkakunnaksi Tuusniemi. Ensimmäisen alkuaan kyllä puhutaan Tuusniemen Väänänsistä, mutta jatkossa Väänänsistä.

Näytelmän tarinan mukaan Homsantuunin äiti oli mustalaisnainen, joka oli avioitunut Väänäns-sukuun. Perheen muut jäsenet suhtautuivat niin kielteisesti miniään, että tämä lopulta karkasi Kerttu-vauva muassaan heimonsa pariin. Lapsi tultiin kuitenkin hakemaan äidiltä, jonka tämä menetys ajoi tuhoon. Myös isä kuoli lopulta viinaan. Kertusta kasvoi kaunis ja miehiä puoleensa vetävä neiton, jota panettiin kelvottomana naisena, mutta yksi emäntä taas kiiteli tämän tehneen kesäpiikana töitä kuin hevonen.

Näytelmän miespäähenkilö, työmies Risto oli vietellyt Homsantuunin, mutta houkuttelee sitten aviovaimokseen Johannan, kelpo palvelijattaren, joka oli ehtinyt koota sievoisen pankkitilin. Silloisen lainsäädännön mukaan mies oli oikeutettu käyttämään vaimonsa omaisuuden ja tulot mielensä mukaan ja näin Risto tekeekin ”anniskelussa”. Johanna koettaa pitää perhettä hengissä käsitoin, mutta viimeisenä pahuutenaan Risto vie panttilainakonttoriin sen kankaan, jota Johanna juuri on kutonut herrasrouvalle. Asioita vaikeuttavat vielä pari uskovaista naista, jotka kadotuksella uhaten vaativat Johannalta alamaisuutta miehelleen, mutta eivät mitenkään tartu hänen taakkoihinsa.

Loppuratkaisussa Johanna on onnistunut pitämään pikkulapsensa hengissä, mutta itse kuollut. Homsantuu yrittää ampua

Homsantuu, luonnonlapsi ja tahtonainen Ida Aalbergin esittämänä 1885. Teatterimuseon arkisto, kuvaaja Daniel Nyblin.

Riston, joka oli sääliin vedoten pettänyt hänet toistamiseen. Poliisit kuitenkin ehtivät väliin ja Homsantuu menettää mielenterveytensä. Hänen viime repliikkinsä ovat suomalaisen näytelmäkirjallisuuden kuuluisimpia: *Teidän lakinne ja oikeutenne, ha ha ha, nii-tähän minun pitikin ampua.*

Suomen ensimmäiseksi realistiseksi näytelmäksi mainittu *Työmiehen vaimo* sai ensi-iltansa Suomen Kansallisteatterissa 1885 ja herätti valtavasti huomiota ja paheksuntaa, kuten kertoo mm. Minna Maijalan

elämäkerta *Minna Canth, herkkä, hellä, hehkuvainainen* (Otava 2014). Tarinan surkeutta voi pitää liioiteltuna, mutta tunnistivatko paheksijat sittenkään itseään niissä herrasväen jäsenissä, jotka väärin käsittäen tuomitsivat köyhän ihmisen ja kieltäytyivät kuuntelemasta totuutta? ”Työmiehen vaimolla” saattoi olla osuutta siihen, että ensimmäisiä naisasialakeja olivat pykälät, joiden mukaan aviovaimokin sai itse määrätä omasta ansiotulostaan. Näytelmä lienee myös ensimmäisiä kaunokirjallisia teoksia, jossa mustalaiset, kuten termi kuului, esiintyvät positiivisina hahmoina ja joiden sorrosta muistutetaan.

Kerttu Väänänen on näytelmässä hyväsydäminen, mutta väärin kohdeltu ja suora-

puheinen, tiedostava ja taisteleva hahmo. Temperamentikas ja tanssittaitoinen naisrooli on kiinnostanut näyttelijättäriä, niin että sen esittämisestä suorastaan kilpailtiin jo ennen kantaesitystä. Voittaja oli Ida Aalberg.

Miniäänsä huonosti kohdelleet ”Tuusniemen Väänäset” eivät tarinassa esiinny mitenkään positiivisessa valossa, mutta ehkä yleisen sukunimen vuoksi edustavat keitä tahansa savolaisia. Silti voimme arvostaa paikkaa kansalliskirjallisuudessa! Ajan tapojakin, kuten Kuopion torielämää kuvaavan näytelmän teksti löytyy helposti verkosta, ellei lähimmästä kirjastosta.

JOPE PITKÄNEN

NÄKYMÄTÖN VIÄNÄNEN

EM-kisat Bonn
2014, HAC junior
Elite.

TEKSTI JA KUVAT: LEA VÄÄNÄNEN

CHEERLEADING - KANNUSTAVA URHEILULAJI

Akrobatiaa, stuntteja, nostoja, pyramideja, tanssia, hyppyjä ja huutoja. Cheerleading on vauhdikas ja näyttävä joukkueurheilulaji. Lajiin liittyvät akrobaattiset elementit sekä intensiivisyys tekevät siitä paitsi teknisesti vaikean, myös yleisölle yllätyksellisen ja viihdyttävän. Cheerleadingissä on kaksi alalajia, cheerleading ja cheertanssi.

Serkukset Ronja Väänänen (18) ja Vera Väänänen (15) ovat harrastaneet Cheerleadingia jo yli kolmen vuoden ajan. Laji vaatii paljon. Treenejä on 4-6 kertaa viikossa. Koska on kyse joukkuelajista, poissaoloja on vältettävä.

Henna Spets (15) aloitti cheerleading-harrastuksen vuonna 2013. Aiemmin uintia harrastanut Henna halusi siirtyä yksin puurtamisesta joukkuelajin pariin. Sattumalta hän liittyi samaan seuraan pikkuserkkujensa Ronjan ja Veran kanssa. Tyttöjen isoisät ovat Pielavedeltä Helsinkiin muuttaneita veljeksiä.

Vera ja Henna kuuluvat Helsinki Athletics Cheerleaders, HAC:n tyttöjoukkueisiin ja Ronja sekajoukkueeseen. Pituuksella ja ruumiinrakenteella on merkitystä. Kaikki tytöt ovat niin kutsuttuja pohjia eli nostavat nousijoita muodostelmissa ylös. Kaikki tytöt ovat osallistuneet kerran vuodessa järjestettäviin May Madness -kisoihin Vantaalla. Vuonna 2013 Ronja osallistui joukkueensa kanssa EM-kilpailuihin Skotlannissa ja Vera vuonna 2014 Saksassa. EM- ja SM-kisojen lisäksi Ronjalla on kokemusta Suomi-Ruotsi-maaottelusta ja Veralla pohjoismaisista kisoista.

Tyttöjen mielestä harrastus vaatii aikaa, omistautumista ja kärsivällisyyttä, siitä tulee elämäntapa. Treenien takia kavereille jää vähän aikaa, iltaisin ei pääse leffaan eikä ole aikaa hengaila kavereiden kanssa. Läksyjä tehdään ja kokeisiin luetaan junissa ja busseissa. Vastaavasti harrastuksen myötä saa uusia samanhenkisiä kavereita, jopa yli

Serkukset Henna Spets, Vera Väänänen ja Ronja Väänänen.

seurarakojen. Ronjalla ja Veralla ei muille harrastuksille jää aikaa, Henna ehtii kevyemmän treeniohjelmansa lomassa lenkkeillä koiran kanssa. Vanhempien vaatimuksesta koulu on edelleen se tärkein juttu, joten koulun on sujuttava harrastuksen rinnalla.

Treenit ovat kovia ja fyysisiä. Harjoitusten jälkeen lihakset ovat kipeitä ja erilaisia revähtymiä sattuu usein. Onnettomuuksiltaan ei aina välttyä. Epäonnistuneen voltin jäljiltä Vera on kerran viety ambulanssilla treeneistä sairaalaan. Onneksi sillä kertaa voitiin todeta, että säikähdyksellä selvitettiin.

Ronja palasi kesällä vaihto-oppilasvuodeltaan Amerikasta. Vaihdon alkuaikoina hän aloitti cheerleadingin myös rapakon takana, mutta päätyikin lopulta pitämään taukoa harrastuksestaan. Suomessa hän palasi takaisin lajin pariin. Omien treenien lisäksi hän valmentaa porvooolaisen seuran nuorten tyttöjen joukkuetta.

Toimitukselta:

Cheerleadingin historia alkoi Yhdysvaltojen itärannikon yliopistoissa 1880-luvulla. Urheilukilpailussa yleisöä kannustaneet miehet saattoivat innostua niin, että hyppäsivät katsomon eteen huudattamaan yleisöä oman joukkueen puolesta. Urheiluareenoiden kasvaessa etäisyydet alkoivat vaatia harjoittelua, suunniteltuja kannustushuutoja sekä liikkeitä, jotka näkyivät katsomoon.

Aluksi cheerleaderit olivat miehiä. 1920-luvulla tilanne muuttui, kun Yhdysvalloissa naiset pääsivät yliopistoihin. Naisten määrä kannustusjoukoissa yleistyi ja cheerleadingissa tulivat muotiin erilaiset akrobaattiset voimisteluliikkeet ja nostot.

Cheerleadingin kilpailutoiminta yleistyi Yhdysvalloissa 1970-luvulla.

Suomeen laji tuli 1980-luvun alussa Yhdysvalloissa vierailneiden vaihto-oppilaiden ja amerikkalaisten elokuvien mukana.

Ensimmäiset cheerleadingin SM-kilpailut järjestettiin vuonna 1985.

(Lähde: Wikipedia)

Kirjoittaja väitöstilaisuudessaan Turun yliopistossa 3.10.2014. Kuva: Qi Wang.

TEKSTI: RIINA-MINNA VÄÄNÄNEN

SUKUSEURAN STIPENDILLÄ TUETTIIN ETURAUHASSYÖPÄÄ KÄSITTELEVÄÄ VÄITÖSKIRJATUTKIMUSTANI

Olen Riina-Minna Väänänen ja väittelin filosofian tohtoriksi Turun yliopistosta loka-kuussa 2014. Synnyin Pirkkalassa vuonna 1980 Risto ja Pirjo Väänäsen esikoiseksi ja kuulun Hirvimäen sukuhaaraan. Tällä hetkellä työskentelen Turun yliopistossa projektitutkijana, ja tutkimusalani on molekulaarinen biotekniikka ja diagnostiikka.

Väänästen sukuseura ry myönsi minulle stipendin filosofian tohtorin tutkintoon tähtääviin opintoihini joulukuussa 2013. Stipendistä oli suuri apu väitöskirjani valmistumisessa ja haluankin lämpimästi kiittää sukuseuraa tästä saamastani mahdollisuudesta.

Väitöstutkimukseni aiheena oli eturauhassyöpä ja parempien menetelmien kehittäminen sen diagnosointiin. Tutkimusaihe on tärkeä, sillä eturauhassyöpä on yleisin

miesten syöpätauti Suomessa ja väestön ikääntymisen myötä sen oletetaan vain yleistyvän entisestään. Tällä hetkellä keskimäärin 4700 suomalaismiestä saa eturauhassyövän vuosittain, mutta valtaosan tauti on niin hitaasti etenevä, ettei se välttämättä aiheuta kantajalleen minkäänlaista haittaa potilaan elinaikana. Aggressiiviset syöpätaapaukset kuitenkin voivat johtaa kuolemaan, mikäli lääketieteellistä hoitoa ei aloiteta hyvissä ajoin, joten nämä syöpäkasvaimet tulisi pystyä löytämään niiden ollessa vielä alkuvaiheessaan.

Eturauhassyövän syntytekijöitä ei vielä tunneta tarkkaan, joten sen täydellinen ehkäiseminen on vaikeaa. Runsaasti lihaa ja maitotuotteita sisältävää ruokavaliota pidetään kuitenkin yhtenä riskitekijänä, joka voi altistaa eturauhassyöville, ja esimerkiksi

lykopeeniä sisältävien ruokien kuten tomaattien arvellaan suojelevan jossain määrin kyseiseltä syövältä. Kaikista suurin riskitekijä on ikä. Eturauhassyövän ilmaantuvuus kasvaa merkittävästi 50 ikävuoden jälkeen ja syöpä on yleisintä yli 70-vuotiailla miehillä.

Eturauhanen on miesten virtsarakon alapuolella sijaitseva elin, ja syöpä voi alkuvaiheessa olla joko täysin oireeton, tai kasvain voi virtsaputkea painaessaan aiheuttaa virtsaamis- tai yhdyntävaikeuksia. Samankaltaisia oireita tosin aiheutuu myös eturauhasen hyvänlaatuisesta suurentumisesta, mikä on iän myötä yleistyvää, syöpään liittymätön vaiva. Syöpää epäiltäessä miehen verinäytteenä voidaan mitata prostata-spesifisen antigeenin eli PSA-proteiinin määrä, ja mikäli se on viitearvoihin nähden kohonnut, urologi voi määrätä lisätutkimuksia. Lisätutkimuksissa peräsuolen kautta tehtävä eturauhasen tunnustelu voi paljastaa kyhmyisen alueen eturauhasessa, mikä saattaa kertoa syöpäkasvaimesta. Varsinainen syöpädiagnoosi tehdään kuitenkin aina ottamalla eturauhasesta neulanäytteinä kudiskoepaloja, joista patologi selvittää mikroskooppisilla tutkimuksilla, sisältävätkö ne syöpäsoluja. Koepaloja otettaessa tavoitteena on ottaa näytteitä todennäköiseltä kasvainalueelta, mutta koska kasvaimen sijainnista ei aina voida olla varmoja, jää koepalaneula silloin tällöin osumatta kasvaimen kohtaan ja täten syöpä voi jäädä jopa huomaamatta.

Kuten yllä jo mainittiin, useimmat syöpädiagnoosin saavista miehistä sairastavat hyvin hitaasti etenevää eturauhassyöpää. Tämä syöpätyyppi tarkoittaa sitä, että kasvaimen suurentumisvauhti on niin hidas, ettei kasvain ehdi miehen elinaikana koskaan muodostumaan niin suureksi, että se aiheuttaisi miehelle minkäänlaisia huomattavia oireita tai estäisi muiden elinten normaalia toimintaa. Erityisesti ikääntyneillä miehillä

tämä on usein hyvin todennäköinen tilanne, ja näissä tapauksissa syövän hoitamisesta aiheutuvat sivuvaikutukset voivat vaikuttaa miehen elämänlaatuun enemmän kuin syöpäkasvain itsessään. Syövän hoitamiseen käytetyt keinot eturauhasen poistoleikkaus, hormonihoito, kemoterapia ja sädehoito – voivat nimittäin kasvaimen surkastuttamisen ohessa aiheuttaa sivuvaikutuksina myös muun muassa virtsanpidätysvaikeuksia ja seksuaalisen suorituskyvyn menetyksen. Syövän diagnosointivaiheessa ei nykyisin vielä kuitenkaan voida sataprosenttisella varmuudella tietää, mitkä syövät ovat hidasta ja mitkä aggressiivista tyyppiä, joten hoitoihin ohjataan useampia miehiä kuin todellisuudessa kenties olisi tarve. Kysyntää siksi olisikin uusille diagnosointimenetelmille, joilla varsinkin nämä nopeasti etenevät ja välitöntä lääketieteellistä hoitoa vaativat syövät löydettäisiin vaarattomampien syöpien joukosta nykyistä tehokkaammin.

Uusissa, tutkimusasteella olevissa diagnosointimenetelmissä hyödynnetään usein biologisia merkkiaineita, eli molekyyliä jotka kertovat jonkin biologisen tilan, esimerkiksi sairauden, läsnäolosta. Tällaisia molekyyliä etsitään jatkuvasti eturauhas-syöpää tutkivien tutkimusryhmien toimesta, ja toiveena olisi löytää molekyyli, jonka määrä esimerkiksi eturauhaskudoksessa olisi syöpätapauksissa poikkeava terveeseen henkilöön verrattuna. Mikäli kyseisen molekyylin määriä voitaisiin lisäksi mitata veri- tai vaikkapa virtsanäytteestä, joihin eturauhasesta on syövän seurauksena irronnut soluja, tilanne olisi potilaan kannalta vieläkin parempi. Veri- ja virtsanäytteiden ottaminen kun on toimenpiteenä luonnollisesti kudoksenäytteen ottoa miellyttävämpi ja riskittömämpi.

Väitöskirjatutkimuksessani tutkittiin kahtatoista geeniä, joiden geenituotteiden on ehdotettu mahdollisesti sopivan tällä hetkellä käytössä olevia molekyyliä paremmin

eturauhassyövän diagnostiikan tarpeisiin. Tavoitteena oli saada selville uusia tarkkoja ja herkkiä tutkimusmenetelmiä käyttäen oli-ko jonkin tutkitun geenituotteen määrät kohonneet tai laskeneet syöpätapauksissa terveisiin miehiin verrattuna, tai liittyivätkö geenituotteiden määrien muutokset mahdollisesti tiettyntyyppiseen eturauhassyöpään. Tutkimus tehtiin yhteistyössä Turun yliopistollisen keskussairaalan ja ruotsalaisen Skånen yliopistollisen keskussairaalan kanssa, ja siinä tutkittiin yhteensä 91 henkilön verinäytteitä sekä 106 miehen eturauhas-
kudoksista otettuja näytteitä.

Tutkimuksessani havaittiin viiden tutkitun geenin RNA-geenituotteen määrien olevan terveestä poikkeavia syöpäkasvaimen alueella ja siis liittyvän syöpään jollakin tavoin. Kolmen tutkitun geenin – *PCA3:n*, *SPINK1:n* ja *TMPRSS2-ERG:n* – RNA-tuotteiden määrien todettiin olevan suurempia

syöpää sairastavan miehen eturauhasessa myös normaaleilla kudosalueilla terveisiin henkilöihin verrattuna. Tämä tarkoittaa sitä, että myös niistä koepaloista, jotka on otettu normaalikudoksesta kasvainalueen sijaan, voitaisiin väitöskirjatyössäni kehitetyillä testeillä nähdä, mikäli miehellä on eturauhasessa kasvain jossakin toisessa kohtaa kuin koepalanottoalueella. Toistaiseksi tutkimukseni on kuitenkin vielä perustutkimuksen tasolla lähinnä tutkimuskäytössä olevan menetelmänsä sekä varsin suppeiden potilasjoukkojen takia. Tulosten varmistamiseksi tarvitaankin tulevaisuudessa suurempia kliinisiä tutkimuksia ja tutkimus tämän aiheen ympärillä jatkuu Turun yliopistossa edelleen.

Riina-Minna Väänänen
FT, projektitutkija
Turun yliopisto

TEKSTI JA KUVA: HEIKKI KAINULAINEN
TUTKIJOIDEN ERILLISSOTA

Ei olisi Risto Ryti varmasti uskonut, että kun hän vuonna 1941 kertoi eräälle amerikkalaiselle lehtimiehelle Suomen käyvän omaa erillistä sotaansa, hän tuli aloittaneeksi sellaisen julkisen keskustelun jatkosodan luonteesta, jota käydään yhä edelleen. Erillissotakeskustelussa kiistellään siitä, oliko Suomen käymä jatkosota muusta toisesta maailmansodasta erillinen konflikti Suomen ja Neuvostoliiton välillä, vai kävikö Suomi toista maailmansotaa natsi-Saksan liittolaisena. Keskustelua kävivät sodan aikana enimmäkseen poliitikot ja lehtimiehet, mutta sodan jälkeen keskustelun keskiössä ovat olleet lähinnä historian tutkijat.

Jatkosodan päättyttyä kysymys konfliktin luonteesta nousi ensimmäisen kerran esiin sotasyllisyysoikeudenkäynnissä. Vuonna 1946 kahdeksaa suomalaista sodan-

ajan johtajaa syytettiin hyökkäyssodan aloittamisesta. Kovimman tuomion, 10 vuotta kuritushuonetta, sai Risto Ryti. Syytetyt käyttivät puolustuksensa strategiana erillissotateesiä. Tuomiot koettiin kansan keskuudessa yleisesti epäoikeudenmukaisiksi ja poliittisiksi. Siitä hetkestä lähtien olemassa oli kaksi hyvin erilaista "totuutta" jatkosodan luonteesta: Virallisen ja liittoutuneiden hyväksymän kannan mukaan jatkosota oli hyökkäyssota, ja sen aloittamisesta vastuussa olleet oli nyt tuomittu. Suomalaisten mieleen jäi kuitenkin vahvasti kytemään tulkinta, jonka mukaan kyseessä oli erillissota ja tuomitut olivat pelkkiä sijaiskärsijöitä. Tätä tulkintaa oli kuitenkin hankala YYA-Suomesa saada kuuluviin, koska Neuvostoliiton hyväksymän tulkinnan vastustaminen saattoi aiheuttaa ongelmia urakehityksen kannalta.

Neuvostoliiton kaatuminen 1990-luvun alussa vapautti viimeistään kaikki pidäkkeet suomalaisten sotatulkinnosta. Erillissotateesi palautettiin viralliseksi tulkinnaksi ja muutenkin sota-ajan kokemuksia ruvettiin pitämään kansallisen identiteetin peruskivenä. Jatkosota liitettiin talvisodan kanssa yhdeksi suomalaiseksi sota-kokemukseksi, jonka aiheuttajana oli Neuvostoliiton provosoimaton hyökkäys. 1990-lukua on jälkikäteen kutsuttukin uus-patriotismin valtakaudeksi. Monet nykyään ikaikaisilta tuntuvat perinteet, kuten sota-veteraanien kutsuminen tasavallan presidentin itsenäisyyspäivän vastaanotolle tai Tuntematon sotilas -elokuvan esittäminen itsenäisyyspäivänä, aloitettiin vasta 1990-luvulla. Historiantutkimuksen piirissä uuspatriootiselle tulkinnalle ei 1990-luvun aikana löytynyt kunnollista haastajaa. Sotia käsittelevää kirjallisuutta julkaistiin kuitenkin todella paljon, ja varsinkin aikalaiskoki-joille kyseessä oli ensimmäinen kunnollinen mahdollisuus kertoa kokemuksistaan arvostavassa ilmapiirissä. Uuspatriootinen erillissotatulkinta ehti 1990-luvun aikana tulla niin vahvaksi, että kun sitä 2000-luvun puolella ryhdyttiin toden teolla haastamaan, saivat haastajat pian huomata vastarinnan kovuuden.

2000-LUVUN ERILLISSOTAKESKUSTELU

2000-luvulla erillissotateesiä vastaan hyökkäsivät enimmäkseen uuden sukupolven historiantutkijat. Alkusysäyksen keskustelulle antoi kuitenkin toimittaja Elina Sana 2003 julkaisemallaan kirjalla Suomen ihmisluovutuksista Saksalle sodan aikana. Sanan mukaan Suomi on luovuttanut natsi-Saksalle huomattavasti enemmän siviili- ja sotilasvankeja kuin aikaisempi tutkimus on antanut ymmärtää. Sanan mielestä suomalainen historiantutkimus on syyllistynyt suoranaiseen salailuun jättämällä kertomatta ihmisluovutuksista. Tällä tavalla on haluttu varjella puhtoista kuvaa sota-ajan Suomesta.

Sanan teos sai murskakritiikin historian-tutkijoilta. Kaikki olivat sitä mieltä, ettei Sanan kirjaa voi pitää vakavasti otettavana historiantutkimuksena. Monet pitivät Sanaa taistolaisen perinteen jatkajana, jolla on pakkotava tarve mustamaalata Suomen sota-ponnisteluja. Osalta tutkijoista Sana sai kuitenkin ymmärrystä siitä, että hän oli puutteineenkin nostanut esiin sellaisen asian, joka ansaitsee kunnollista lisätutkimusta.

Sanan väitteet liittyivät myös juutalaisten luovutuksiin. Aiemmin tiedettyjen kahdeksan luovutetun juutalaisen lisäksi Sana liittää juutalaisuuden muihinkin luovutuksiin. Tällä aiheella Sana tuli sohaisseeksi sellaista ampiaispesää, että mediahuomio oli taattu. Juutalaisten asiaa kansainvälisesti ajava Simon Wiesenthal -keskus lähetti tasavallan presidentti Tarja Haloselle selvityspyynnön koskien Suomen toisen maailmansodan aikana luovuttamia 31 juutalaista. Selvityspyyntöön sekä yleiseen kokuun Suomen hallitus reagoi tilaamalla professori Heikki Ylikankaalta selvityksen luovutuksien nykyisestä tutkimustilanteesta.

Seuraava erillissotateesin kyseenalaistaja oli Markku Jokisipilä. Jokisipilän vuonna 2004 julkaistu väitöskirja käsittelee Ryti-Ribbentrop-sopimusta. Jokisipilän mukaan Suomessa on liioiteltu sopimuksen merkitystä sekä ylikorostettu Risto Rytin henkilökohtaisen uhrautumisen merkitystä. Jokisipilän mielestä Suomi ja Saksa olivat jatkosodan aikana tosiasiallisia liittolaisia, vaikka virallista liittosopimusta ei ennen vuotta 1944 ollutkaan. Jokisipilän tutkijanansioita ei voinut kukaan kiistää. Häntä alettiin julkisuudessa kutsua jopa erillissotateesin kaatajaksi. Sama tapa kuin hänen väitöskirjan ohjaajaansa Mauno Jokipiitä kutsuttiin aikanaan ajopuuteorian kaatajaksi.

Erillissotateesi ei kuitenkaan tähän kaatunut. Se saattin todeta korkeimmalta mahdolliselta taholta, kun tasavallan presidentti Tarja Halonen piti valtiovierailullaan Ranskassa vuonna 2005 puheen Ranskan ulkopo-

liittisessä instituutissa IFRI:ssa. Puheessaan Halonen tulkitsi Suomen asemaa toisessa maailmansodassa erillissotateen mukaisesti. Suomessa puhe herätti hämmennystä, varsinkin kun se tuli Sosiaalidemokraattien vasenta laitaa edustavalta henkilöltä. Epäiltiin jopa, että puheen olisi kirjoittanut joku konservatiivinen historiantutkija.

Virallisen Suomen erillissotateisiin nojaava linja on herättänyt hämmennystä myös ulkomailla. Halosen puhetta ihmeteltiin etenkin Venäjällä, jossa sikäläinen ulkoministeriö julkaisi tiedotteen, jonka mukaan Suomen ei kannattaisi yrittää kirjoittaa historiaa uudelleen. Harvalla ulkomaalaisella on kunnollista käsitystä Suomen vaikeasta tilanteesta sota-aikana. Eurooppalaisessa historia-kuvassa Suomi on yksiselitteisesti natsi-Saksan liittolainen. Siitä syystä suomalaisten toiminta saattaa vaikuttaa ulospäin vastuun välttelyltä. Ruotsalainen toimittaja Henrik Arnstad on esimerkiksi julkissut kaksikin kirjaa, joissa melko suorasanaisesti syytetään Suomea natsien kanssa veljeilystä ja jälkien peittelystä. Arnstad onnistui saamaan vastareaktion Suomen ulkoministeriöltä, kun valtiosihteeri Pertti Torstila puolusti erillissotateesiä Ruotsin sotatiedeakatemian juhlapuheessa vuonna 2007.

Kovimman väitteen Suomen ja Saksan yhteistyöstä esitti Oula Silvennoinen väitöskirjassaan *Salaiset Aseveljet* vuonna 2008. Silvennoinen tutki Suomen ja Saksan turvallisuuspoliisien välistä yhteistyötä. Hän onnistui löytämään todisteen siitä, että Suomessa toimi sodan aikana saksalainen *einsatzkommando*-yksikkö. *Einsatzkommando*t olivat Saksan armeijan pahamaineisia yksiköitä, jotka huolehtivat rintaman takana väestön puhdistuksista. Suurin osa suomalaisesta tiedusteluosastojen materiaalista tuhottiin sodan jälkeen, joten Silvennoinen joutui nojaamaan tutkimuksessaan melko suppeaan lähdeaineistoon.

Erillissotakeskustelu roihahti kuitenkin Silvennoisen kirjan jälkimainingeissa ennennäkemättömiin liekkeihin. Keskustelua käytiin sanomalehtien lisäksi radiossa ja televisiossa. Helsingin Sanomat kysyi vuonna 2008 historian professoreilta mielipidettä erillissotateesistä. Vastanneista 16 ilmoitti vastustavansa erillissotateermiä, kuusi profesoria ilmoitti kannattavansa termiä ja loput kuusi eivät halunneet ottaa kantaa. Presidentti Halonen kutsui samana vuonna historiantutkijat presidenttifooriin keskustelemaan Suomen historian kipupisteistä. Eniten keskustelua herätti erillissotateesi.

2010-luvulle tultaessa vastakkainasettelu on ainakin akateemisessa maailmassa kuihtumaan päin. Minkäänlaista konsensusta ei ole edelleenkään saavutettu, muuta nykyisessä tilanteessa erillissotateesiä vastustavia mielipiteitä siedetään ja kuunnellaan paremmin. Monipuolinen keskustelu on aina merkki terveestä kansallisesta historiakulttuurista. Kovinta kannatusta erillissotateesi nauttii nykyään akateemisen maailman ulkopuolella, tavallisten ihmisten ja historiaharrastajien keskuudessa. Tosin sielläkin on ilmeisesti tapahtumassa muutosta, sillä Pilvi Torstin vuonna 2012 julkaiseman tutkimuksen mukaan erillissota ei herättänyt kansalaisissa erityisiä intohimoja, eikä se missään tapauksessa ollut osa ihmisten perustulkintaa jatkosodasta.

Artikkeli perustuu kirjoittajan pro gradu -työhön, joka hyväksyttiin Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa tammi-kuussa 2014. Työhön myönnettiin Väänästen sukuseuran stipendi. Tutkielma on nimeltään *Tutkijoiden erillissota* ja se on kokonaisuudessaan luettavissa Helsingin yliopiston HELDA-palvelussa osoitteessa helda.helsinki.fi.

Vaihto-oppilasvuoteni kampusaluetta.

TEKSTI JA KUVAT: ALEX STRANGE

VAIHTO-OPPILAANA FLAGSTAFFISSA, ARIZONASSA 2014

Olen Alex Strange ja olen tamperelaisten Aino ja Kalevi Väänäsen tyttärenpoika. Äitini on Maarit o.s. Väänänen ja isäni Carl Strange, joka syntyi Kaliforniassa ja muutti Englantiin noin kahden vuoden vanhana. Synnyin Tampereella 1994 ja muutimme vanhempieni työn vuoksi Englantiin 1996, kun itsekin olin kahden vuoden vanha.

Opiskelen Englannissa Mediaa Nottingham Trent -yliopistossa ja kevättalvella 2014 olin neljä kuukautta vaihto-oppilaana Amerikassa Arizonan osavaltiossa Flagstaff-nimisessä pienessä kaupungissa. Olin yksi kolmesta onnekkaasta Nottingham Trent -yliopiston opiskelijoista, jotka valittiin mukaan yliopistoni ja Pohjois-Arizonan yliopiston väliseen vaihto-oppilasohjelmaan.

Opiskelen Mediaa Nottingham Trentissä, mutta suurin osan opiskelustani käsittelee ideoita, jotka tutkivat mediaa sosiologisesta näkökulmasta. Minua kiinnostaa tämä me-

dian osa-alue. Kun valitsin opiskeluaineita Pohjois-Arizonan yliopistosta huomasin, että useimmat mielenkiintoisimmista kursseista olivat juuri siltä alalta, joten valitsin kolme ainetta sosiologia-alalta ja yhden aineen media alalta.

Valitsemani sosiologian aineet olivat: johdanto sosiologiaan, sosiologisen ajattelun kehittäminen ja poikkeavuus yhteiskunnasta. Media-aine jonka valitsin, oli dokumenttielokuvan historia. Kaikki valitsemani aineet olivat erittäin mielenkiintoisia ja haastavia.

Amerikkalaisen yliopiston opetustapa oli erilainen kuin Englannissa ja koin sen erittäin virkistävänä. Opettajilla oli paljon enemmän vuorovaikutusta opiskelijoiden kanssa luennoilla ja he toimivat sekä tukiohjaajina että professoreina. Opiskeluaineiden taso oli korkealaatuista ja kiitettävän todistuksen

Lumberjacks-murattimaalaus.

saaminen vaati paljon enemmän työtä, mihinkä olin tottunut. Luentoja lisäksi, kaikki aineet sisälsivät paljon esseiden kirjoittamista ja ainekirjojen lukemista, tenttien ja lopputöiden lisäksi. Panostin paljon aikaa saavuttaakseni parhaat tulokset. Uurasukseni palkittiin ja sain kiitettävät arvostamat: AAAB.

Vietin paljon vapaa-aikaani viikonloppuisin ja iltaisin pelaamalla jalkapalloa ystäväni kanssa. Flagstaff on 2133 metrin korkeudessa ja kaikki urheilun harrastaminen aiheutti helposti hengästymisen. Flagstaffin kampuksella on huippumoderni urheilukeskus ja monien maiden olympiajoukkueet käyvät siellä korkean paikan leireillä harjoittelemassa, esim. Norjan uimajoukkue harjoitteli siellä 2012. Flagstaffissa on myös loistava jokasään jalkapallokenttä, jossa vietin paljon aikaa jalkapalloa pelaamassa.

Olin Flagstaffissa vuoden kylmimpään aikaan, mutta onneksi sää siellä oli silloin poikkeuksellisen aurinkoinen ja kuuma. Olin

pakannut lämmintä vaatetta talvikelejä varten, mutta vaihto-oppilasaikanani oli vain muutama luminen kylmä päivä!

Minulla oli hauskaa Flagstaffissa, tapasin paljon mahtavan hienoja ihmisiä ja se oli ehdottomasti kokemuksen arvoinen elämys. Sen jälkeen vietin vielä kolme viikkoa Kaliforniassa perheeni ja tyttöystäväni kanssa, mikä oli loistava tapa päättää matkani Amerikassa.

Vaihto-oppilasaikani antoi hyviä eväitä viimeistä opiskeluvuottani varten Nottinghamissa. Sain paljon hyviä neuvoja professoreilta graduani varten, jonka aiheeksi olen valinnut Poikkeavuus yhteiskunnasta.

Suurkiitos Väänästen Sukuseuralle saamastani stipendistä joka auttoi minua rahoittamaan vaihto-oppilasaikani.

Tässä kuvassa olen vahvistamassa lyijykiskotyötä perinteisellä sementti-maitoliimaseoksella, joka hierotaan vielä sahanpuruilla kiskojen vahvistamiseksi. Kuivuttuaan työ puhdistetaan kirurginveitsellä.

TEKSTI JA KUVAT: MARIA VÄÄNÄNEN

TYÖSSÄOPPIMISJAKSOLLA BOLOGNASSA

Olen Maria Väänänen ja opiskelen Ikaalisten käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksessa taide- ja sisustuslasilinjalla lasiartesaaniksi. Aloitin tämän vuoden elokuussa kolmannen opiskeluvuoteni. Meillä oli keväällä 2014 työssäoppimisjakso ja tässä kuulumiseni siltä jaksolta.

Saimme itsenäisesti päättää, minne kukin haluaa mennä töihin kolmen kuukauden työssäoppimisjakson aikana. Heti alusta asti oli selvää, että haluan mennä lasimestarin oppiin Italiaan. Menin Bolognaan maaliskuun alussa, kun työt alkoivat. Työssäoppimisjaksoni päättyi toukokuun lopussa.

Työssäoppimispaikkani oli Vetrare d'Arte -lasistudio Gabriele Gamberini. Gamberini on kokenut lasimestari jo toisessa polvessa. Hän on tehnyt lasiartesaanin

Kuvassa Gabriele. Restauroimme tämän kirkon "rosone" eli ruusuikkunan.

työtä peräti 37 vuotta. Hän on isänsä Rafaelen kouluttama ja he työskentelivät aiemmin yhdessä. Rafaele on kuollut jo ajat sitten ja Gabriele on jatkanut hänen jalanjäljillään. Lasistudiossa on vain yksi työntekijä, 56-vuotias herra Gabriele itse, ja olin hänen opissaan. Hän auttoi minua alusta lähtien, oli vastassa lentokentällä ja auttoi asunnon hakemisessa.

Työpajassa valmistetaan uusia lyijykiskotöitä ja restauroidaan jopa satoja vuosia vanhoja lyijykiskotöitä. Restaurointityöt ovat etupäässä kirkkojen suuria, pyöreitä ikkunoita eli rosoneja, ns. ruusuikkunoita sekä suuria kirkon ikkunoita. Italiassa kirkkojen ikkunoissa käytetään paljon ns. rullia. Ne ovat suupuhallettuja pyöreitä lasikappaleita, aivan kuin viinilasin jalkaosia,

Marian päätyö oli suunnitella ja valmistaa Padre Marellan kryptan ikkunat. Vas. keskeneräinen ja yllä valmis osa suurta kokonaisuutta.

joista on sääriosa katkaistu pois.

Rullia on lyijykiskotekniikalla liitetty yhteen ja näin niistä koostuu kokonaisia ikkunapaneeleja. Uusia lyijykiskotöitä hän valmistaa tavallisiin asuntoihin, ikkunoita ja portteja sekä oviin koristeeksi. Hän maalaa jonkun verran grissilgia-lasimaaleilla. Lähinnä silloin, jos restaurointityössä on maalausta vaativaa restaurointia.

Suurin työni oli, kun pääsin suunnittelemaan ja valmistamaan Padre Marellan kryptan eli hautakammion ikkunat. Lasi-mestari Gabriele Gamberini sai tehtäväkseen valmistaa Padre Marellan kryptan ikkunoihin lyijykiskotyöt, jotta sinne saataisiin lisää taidetta ja ulkonäkö muuttuisi kolkosta luolasta värikkäämmäksi. Paikalliset seurakuntalaiset lahjoittivat rahaa tähän hankkeeseen. Ikkunoita on yhteensä 22 kpl ja ne ovat kooltaan 37x37cm. Kirkko ja sen alapuolella oleva krypta on kahdeksankulmainen eli lähes pyöreä muodoltaan. Saavuin työssäoppimiskaksolle Italiaan sopivasti ikkunapaneelien suunnitteluvaiheessa ja kapula siirtyi minul-

le. Gabriele oli jo suunnitellut kolme erilaista ikkunapaneelia ja minä suunnittelin loput kahdeksan. Ikkunat kiertävät koko kryptan yläosaa. Kaikkiaan malleja on 11 eli kryptan vastakkaisille puolille tuli aina yksi samanlainen ikkunapaneeli.

Ohessa hieman tietoa Padre Marrellasta, jonka Paavi, paikallisten mukaan mitä luultavimmin, julistaa pyhimyukseksi ihan lähivuosina.

Don Olinto Giuseppe Marella (1882-1969) oli köyhien, orpojen ja lasten auttaja, teologi ja filosofi. Hän syntyi Venetsiassa 14.6.1882. Hän perusti useita lastenkoteja ja kouluja elämänsä aikana. Rahat hän keräsi kerjäämällä kadulla auttaakseen apua tarvitsevia ihmisiä. Hänen hiljainen voimakkuutensa, ystävällisyytensä ja viaton auttavaisuutensa kosketti kaikkien sydämiä ja koskettaa edelleenkin. Hän oli majakka, jonka valo ulottui koko Bolognan kaupunkiin. Hän on kuuluisa ja tärkeä henkilö Bolognas- ja koko Italiassa. Hänet haudattiin Certosan hautausmaalle Bolognaan 6.9.1969.

Hän halusi olla lähellä lapsiaan ja hänen toiveensa toteutui vihdoin, kun Sacra Famiglian kirkko (Pyhän perheen kirkko) valmistui heinäkuussa 1980. Tähän kryptaan hänen maalliset jäännöksensä on nyt haudattu. Kirkon yhteydessä on koulu, asuntola ja orpokoti. Kirkko on kahdeksankulmainen ja se muistuttaa muodoltaan Padre Marellalle tärkeää kirkkoa, joka on hänen syntymäkaupungissaan Pellestrinassa, Chiesa della Madonna delle Apparizioni di Pellestrina.

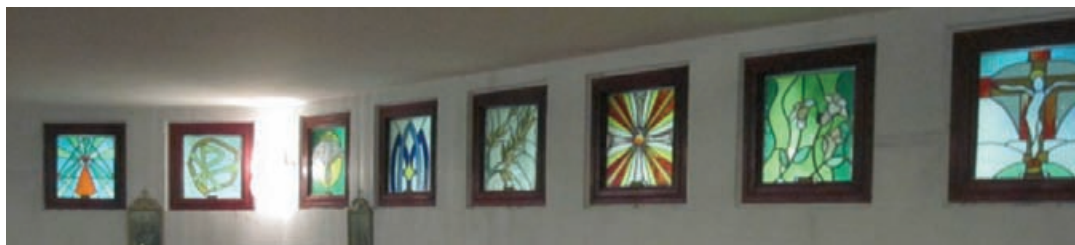
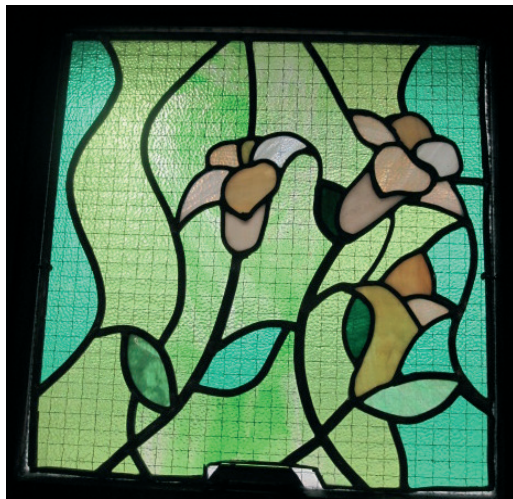
Ideoita ikkunapaneelisiin sain vierailusta kryptassa. Perusklassiset uskonnolliset symbolit kuuluvat myös tämän kryptan ikkunoihin. Se oli kirkkoherran toive. Padre Marellan työ jatkuu edelleen ja siellä on munkki nimeltään Padre Gabriele, joka kerjää kadulla rahaa apua tarvitseville, köyhille, orvoille ja vähäosaisille.

Toinen suurempi työ, jonka suunnittelin ja valmistin, oli Gabrielen työhuoneen ulko-oven ja alaikkunoiden tekeminen. Tässä kolmiosaisessa lyijykiskotyössä yhdistin modernilla tavalla rullia ja sekä värillistä että kuvioitua lasia.

Työpaikan kautta tutustuin paikallisen lasimaailman taiteilijoihin, Patrizia

Merendiin, joka maalaa tauluja mm. akryylimaaleilla sekä pastilleilla. Hän valmistaa ja suunnittelee myös sulatuslasitöitä. Tutustuin Valeriano Venturiin, joka omistaa Vetreria Trasparia -lasiyrityksen ja hän tekee suuria sulatuslasitöitä sekä parveke- ja suihkukoppilaseja ym. teollisuuslaseja. Olen tutustunut myös Camillo Tarozzi -nimiseen taiteilijaan, joka opettaa Bolognan yliopistossa taidehistoriaa sekä restauroi vanhoja kirkkomaalauksia sekä lasimaalauksia. Hän on restauroinut mm. Sienan katedraalin ja San Lucan pyhätön kuuluisan, ihmeitä tekevän Madonnan kuvan. Hänellä on työhuone Bolognan keskustassa. Gabriele ja Camillo tekevät usein yhteistyötä. Gabriele tekee yhteistyötä myös Patrizian ja Valerianon kanssa. Patrizia suunnittelee, Valeriano tekee sulatuslasityöt ja Gabriele valmistaa lyijykisko-osuudet.

Olen ollut tyytyväinen työssäoppimispaikkaani ja asumiseen Italiassa. Olen saanut hyvää oppia ja ohjausta Gabrieleelta ja oppinut valmistamaan ja restauroimaan lyijykiskotöitä. Tätä vanhaa tekniikkaa on tärkeää elvyttää ja jatkaa, jotta se ei kokonaan kuolisi. Italiassa restau-

roitavia kohteita on tarjolla aivan eri tavalla kuin Suomessa. Vanhoja keskiaikaisia kirkkoja, villoja, kartanoita ja luostareita, joissa on lyijykiskotöitä, on joka puolella.

Tulevaisuus näyttää, pääsenkö hyödyntämään Italiassa oppimaani lyijykiskotekniikkaa Suomessa. Italian kielen taitoni vahvistui. Puhuin päivittäin italiaa ja kämpäkaverini kanssa englantia, koska hän puolestaan halusi vahvistaa englannin kielen taitoaan. Mielestäni aina kun on mahdollista, kannattaa lähteä tutustumaan uusiin paikkoihin ja ihmisiin, oli se sitten kotimaassa tai ulkomailla. Se tuo elämään henkistä rikkautta ja uusia kokemuksia. Ilman näitä kokemuksia en olisi sama ihminen, joka olen nyt. Pidän matkan aikana blogia osoitteessa: www.mariakohtaalasinitaliassa.blogspot.com

. Sieltä voi käydä edelleen lukemassa matkastani ja oppimistani asioista. Sivustolla on myös kattava kuvagalleria.

Olen kiinnostunut kierrätysmateriaaleista, erityisesti kierrätyslasista ja siitä kuinka lasia voi jalostaa uusiksi käyttö- ja koriste-esineiksi. Valmistan paljon koruja ja käytösesineitä kierrätyslasista ja haluan oppia lisää aiheesta. Töihini voi käydä tutustumassa osoitteessa: www.facebook.com/unique-design-by-maria ja <http://unique-design-by-maria.wix.com/unique-design-by-maria>

Kiitos kaikille minua matkaan auttaneille ja erityiskiitos Väänästen Sukuseuralle myöntämästä stipendistä, joka auttoi opiskelijan elämää aurinkoisessa Italiassa! Grazie mille!

TEKSTI: Eeva-Riitta Piispanen

KUVAT: Jari Väänänen, Pentti Väänänen

Vuosikokous Helsingissä 5.4.2014

Sukuseuran sääntömääräinen vuosikokous pidettiin Helsingissä lauantaina 5.4. Kokouspaikkana oli hotelli Helka, Pohjoinen Rautatiekatu 23. Kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2013 toimintakertomus ja tilinpäätös sekä vuoden 2014 toimintasuunnitelma ja talousarvio. Jäsenmaksuksi päätettiin 10 euroa vuodessa ja ainaisjäsenen jäsenmaksuksi 170 euroa.

Lauantaipäivän ohjelma alkoi jo klo 10.30 Helsingin rautatien torin kupeesta opastulla raitiovaunukiertoajelulla, jonka jälkeen syötiin yhteinen lounas. Vuosikokous alkoi

klo 13.00. Kiertoaajelulle ja kokoukseen osallistui 45 henkilöä.

Kokouksen puheenjohtajana toimi Jukka Väänänen ja sihteerinä Marjatta Liljeström.

Kokouksen yhteydessä sukututkimustoimikunnan puheenjohtaja Pertti Väänänen esitteli eri sukuhaarojen esivanhempia ja selvitti, miten sukuhaarojen keskinäistä sukulaisuutta on viime vuosina selvitetty mm. DNA-tutkimuksin.

Ensi vuonna Väänästen sukuseura kokoontuu vuosikokoukseen Iisalmessa.

Väänäsillä oli oma ratikka, omat reitit sekä Helsinkiä esittelemässä Raili ja Pauli Nurminen. Kuvassa edessä Heikki Kainulainen ja Kalle Väänänen.

Vuosikokous pidettiin Hotelli Helkassa.

Juhlayleisöä.

TEKSTI: PENTTI VÄÄNÄNEN

KUVAT: SINIKKA AALTONEN, MARTTI KAINULAINEN, PEKKA PIISPANEN,
KALEVI VÄÄNÄNEN, PENTTI VÄÄNÄNEN

VÄÄNÄSET KOKOONTUIVAT SUKUKOKOUKSEEN MIKKELIIN

Väänästen Sukuseura ry järjesti sukujuhlan ja 16. sukukokouksen Mikkeliissä 2.-3.8.2014. Viikonlopun tapahtumiin osallistui 130 henkilöä. Kokouspaikkana oli Urheilupuiston koulu Mikkelin keskustassa.

Kaunis ja lämmin sää suosi jälleen keran sukutapahtumaa. Lämpötila lähenteli 30 astetta ja koulun juhlasalissa saattoi olla sitäkin lämpimämpää. Kiertoajelulle hankitut vesipullot olivat tarpeen. Juhlapaikalle oli päässyt myös kolme kunniajäsentä: Kalle Väänänen Lahdesta, Kyösti Väänänen Mikkelistä ja Pekka Väänänen Siilinjärveltä.

KIERTOAJELU JA KESÄTEATTERI

Lauantaina 2.8. ilmoittautumispaikalla alkoi iloinen puheensorina, kun tavattiin vanhoja ja uusia Väänäs-sukuaisia. Sukututkimustoimikunnan puheenjohtaja Pertti Väänänen oli valmistanut ison taulun eri sukuhaarojen esivanhemmista ja sukuhaarojen välisestä sukulaisuudesta, mikä kiinnosti tulijoita. Sukuseuran myyntituotteet tekivät myös kauppansa.

Lounaan jälkeen lähdettiin kolmella bussilla opastetulle kiertoajelulle. Maakunnan pääkaupungista ja sen historiasta saatiin hyvä käsitys kiertoaajeluun aikana. Yksi bussi pysähtyi pitemmäksi aikaa Tertin Kartanoon ja toinen Kenkäveroon. Kolmas bussi vei ryhmän tutustumaan Päämajamuseoon ja Viestikeskus Lokkiin.

Kiertoaajeluun jälkeen siirryimme Naisvuoren kesäteatteriin katsomaan iloista komediaa *Aatamin puvussa ja vähän Eevankin*. Väliajalla haimme kahvit Väänäsille varustusta teltasta.

Naisvuorelta kävelimme Urheilupuiston koululle. Juhlasalissa esimies kertoi sukuseurasta ja sen toiminnasta. Pertti Väänänen puhui sukututkimuksesta sekä sukututkimuksen ja DNA-testien perusteella saaduista sukuhaaroista ja niiden välisestä sukulaisuudesta.

Päivän päätteeksi nautimme maittavan päivällisen koulun ruokalassa.

Lisää juhlayleisöä.

VÄÄNÄSET JA KONFIRMAATIOVÄKI POISTETTIIN TUOMIOKIRKOSTA

Sunnuntaina Väänäset ja konfirmoitavat läheisineen täyttivät kauniin Mikkelin Tuomiokirkon. Vähän ennen saarnaa alkoi kuulua paloautojen ääntä. Kohta suntio tuli kertomaan, että alakerrasta tulee käryä ja että palokunta on tullut paikalle automaattihälytyksen saaneena. Kirkko piti tyhjentää. Kaikki poistuivat rauhallisesti aurinkoiselle kirkkopihalle. Tauko kesti puoli tuntia ja sen aikana osa Väänäsistä siirtyi jo lounaalle Urheilupuiston koululle.

MARSKI YLLÄTYSVIERAANA SUKUJUHLASSA

Sukuseuran esimies Pentti Väänänen toivotti osanottajat tervetulleeksi sukujuhlaan mainiten erityisesti edellä mainitut kolme kunniajäsentä ja Mikkelin kaupungin edustajan, kaupungin hallituksen jäsenen Jaakko Väänäsen. Puheen lopussa muistettiin edellisen sukukokouksen jälkeen kuolleita sukuseuran jäseniä ja kukin edesmenneitä läheisiään. Sukuseuran keskeinen vaikuttaja, vii-

des kunniajäsenemme Oiva Pentti Väänänen kuoli 23.4.2013. O-P Väänänen oli lähes 20 vuotta esimiehenä ja sen jälkeen taloudenhoitajana 15 vuotta.

Eeva-Riitta Piispanen selosti kolmen vuoden takaisen Kuopion sukukokouksen tapahtumat. Vuonna 2011 kokoonnuttiin Itä-Suomen yliopiston Snellmaniassa.

Yllätysvieraana kokoukseen saapui itse Marski tervehtimään juhlayleisöä ja kertomaan Mikkelistä päämajakaupunkina. Esi-mies teki Marskille ilmoituksen ja Marski tervehti sukuseuran kunniajäsenet. Timo Närhinsalon esitys toi elävästi mieleen Marskin olemuksen.

Sukuseuran historiikin kirjoittanut Riitta Mäkinen palautti mieleen suvun historian Mikkelistä ja sen ympäristöstä. Mikkelin seutuhan on vanhinta Väänästen asuin-aluetta. Ensimmäiset tiedossa olevat Väänäset ovat lähtöisin Rantasalmen maisemista. Väänäsiä asuu edelleen paljon Juvalla ja Mikkelissä, johon on nykyisin liitetty Anttola ja Ristiina. Sukuseuran sukukokoukset on pi-

Marski tervehtii kunniajäsen Kalle Väänästä.

Kaupunginhallituksen jäsen Jaakko Väänänen kertoi mielenkiintoisesti Mikkelistä ja sen haasteista.

detty Ristiinassa 1977 ja 1999 sekä Rantasalmella 1973 ja 2008.

Ristiinassa asuva Jaakko Väänänen toi Mikkelin kaupungin tervehdyksen. Hän toi esille kaupungin haasteita, jotka ovat tuttuja kaikissa kunnissa. Saimme hyvän kuvan Mikkelin tulevaisuuden visioista.

Varaesimies Sinikka Aaltonen luki Sukuseurojen Keskusliiton tervehdyksen.

Sukuseuran hallituksessa ja sukututkimustoimikunnassa vaikuttaneelle Mauno Väänäselle luovutettiin Sukuseurojen Keskusliiton hopeinen ansiomitali. Pronssinen ansiomitali myönnettiin Annikki Vuotille.

Sinikka Aaltonen kiinnittää Sukuseurojen Keskusliiton hopeisen ansiomitalin Mauno Väänäsen rintaan. Annikki Pursiaista muistettiin kirjalla kiitoksena kokouksen käytännön järjestelyistä Mikkelissä.

Eppu Väänänen kertoi saamastaan sukuseuran stipendistä ja huippu-urheilijan amatista. Eppu on kansainvälisen tason ampuma- ja sprinttihiihtäjä.

Kunniajäsenen tervehdyksen esitti Kalle Väänänen. Perinteisen seppelupartion lähetti sankarihaudoille kunniajäsenemme Kyösti Väänänen. Seppelpartiassa olivat kunniajäsenet Kalle Väänänen ja Pekka Väänänen sekä hallituksen jäsen Heikki Väänänen.

Juhlan päättyi Savolaisen lauluun.

16. SUKUKOKOUS

Virallinen sukkokokous pidettiin sukujuhlan jälkeen. Kokouksessa kuultiin toimintakertomus edellisen sukkokokouksen jälkeisestä toiminnasta ja esitettiin kolmen seuraavan vuoden toimintalinjat. Myös seuran ta-

loudellisesta tilanteesta annettiin katsaus.

Sukukokous valitsi esimies Pentti Väänänen ja varaesimies Sinikka Aaltosen jatkaamaan tehtävissään.

Hallituksen jäseniksi valittiin Heini Kapanen, Eeva-Riitta Piispanen, Outi Pyymäki, Aki Väänänen, Heikki Väänänen, Jukka Väänänen, Kalervo Väänänen, Martti Väänänen ja Pentti Väänänen (Oulu)

Sukukokous kutsui sukuseuran kahdenneksitoista kunniajäseneksi tamperealaisen rikosylikonstaapeli *Kalevi Väänäsen*, joka on ollut Väänästen Sukuseuran sihteerinä ja viimeiset kymmenisen vuotta kotisivujen hoitajana sekä sukututkijana.

Seuraava sukkokokous pidetään kesällä 2017 Pohjois-Savossa.

Kirkkokansaa.

Kirkkoväki poistumassa tuomiokirkosta savuhälytyksen vuoksi.

Reittiön rouvat: Reittiön Väänättäriä kesäteatterin kahvitaulla.

Yksi Mikkelin retkikohteista oli Päämajamuseo.

Leena Kainulainen ja Marja-Liisa Ketola ja molemmilla kaulassa Sukuseuran riipukset.

Seppo Väänänen oli tuonut taulunäyttelynsä juhlasaliin.

Sukukokouksen yllätysvieraana Marski, näyttelijä Timo Närhinsalo.

HALLITUS - PIÄLLYSMIEHET 2014-2017

Sukukokouksessa Mikkeliissä valittu sukuseuran hallitus

Hallituksessa jatkavat jäsenet:

- esimies, eversti evp. Pentti Väänänen, Tampere puh.joht.
- varaesimies, rouva Sinikka Aaltonen, Helsinki
- viestintäjohtaja Eeva-Riitta Piispanen, Helsinki
- opettaja Outi Pyymäki, Tampere
- talousjohtaja Aki Väänänen, Kuopio
- teollisuusneuvos Heikki Väänänen, Kuopio
- maanviljelijä Martti Väänänen, Siilinjärvi
- autonkuljettaja Pentti Väänänen, Oulu

Hallituksen uudet jäsenet:

- VTL ja KM Heini Kapanen, Järvenpää
- diplomi-insinööri Jukka Väänänen, Lempäälä
- rehtori Kalervo Väänänen, Turku

Sukuseuran sihteerinä toimii Jukka Väänänen ja taloudenhoitajana Outi Pyymäki.

Pentti Väänänen, Tampere

Olen syntynyt 21.6.1947 Nilsin Ranta-Sänkimäessä ja kuulun Reittien sukuhaaraan. Päästyäni ylioppilaaksi vuonna 1967 lähdin armeijaan, jossa olin yli 38 vuotta. Palvelin 15 tehtävässä muun muassa opettajana Sotakorkeakoulussa, Kuopion Asevarikon päällikkönä ja kahteen kertaan Pääesikunnassa. Siirryin reserviin everstin virasta, Puolustusvoimien Materiaalilaitoksen Esikunnan esikuntapäällikön tehtävästä 1.2.2006 Tampereella.

Olen ollut mukana useiden järjestöjen ja säätiöiden hallituksessa sekä kadettipiirien ja Huoltouseuryhdistyksen puheenjohtajana ja Upseeriliiton varapuheenjohtajana. Väänästen Sukuseuran hallituksessa aloitin vuonna 2003 ja sukuseuran esimiehenä Muuruveden sukukokouksesta 2005. Harastuksiini kuuluu järjestötoiminnan ohella vapaaehtoinen maanpuolustus ja rotary-toiminta.

Vaimoni Jaana on erityisopettaja ja asume kahdestaan Tampereella Kotikadulla ja mökkeilemme Nilsissä. Vanhemmista lapsista Auli asuu perheineen Espoossa ja Kirsi perheineen Jyväskylässä, jonne myös nuorimmainen Tiina muutti kumppaninsa Christopherin kanssa. Minulla on kolme lastenlasta.

Sinikka Aaltonen, Helsinki

Olen omaa sukua Wäänänen. Isäni ja isoisäni kirjoittivat sukunimensä aina W-kirjaimella. Isoisäni isä Aaro Wäänänen oli syntynyt Haapalahden talosta Kehvolla. En ole koskaan asunut Savossa, mutta lapsuuteni kesät olen viettänyt Kallaveden, Juurusselän rannalla isovanhempieni kesähuvilalla.

Mentyäni naimisiin Heikki Aaltosen kanssa hänen isoäitinsä ilmoitti olevansa Väänästen sukua. Hänen isoäitinsä isoisä oli Pietari Wäänänen Murtolahdesta. Olemme

Heikin kanssa näin sukua keskenämme usean sukupolven takaa. Lähin yhteinen sukulainen on Pietarin isä Lars Väänänen s.1737.

Olen asunut muutamaa vuotta lukuun ottamatta aina Helsingissä. Pääsin ylioppilaaksi Munkkivuoresta vuonna 1967. Valmistuin röntgenhoitajaksi, mutta pääasiassa olen ollut kotona hoitamassa lapsia. Meillä on kaksi lasta, Jyrki ja Ritva, sekä viisi lastenlasta. He ovat iältään kolmesta kolmeentoista. Mieheni Heikki on jäänyt eläkkeelle, joten voimme yhdessä tulla ja mennä vapaasti, kun työ ei ole esteenä.

Eeva-Riitta Piispanen, Helsinki

Minut valittiin hallituksen jäseneksi sukkokouksessa elokuussa 2008. Äitini (Eeva Hytönen, o.s. Väänänen, 1912-2005) oli Reittiön Väänäsiä sekä äitinsä että isänsä puolelta. Synnyin Helsingissä, missä asun nytkin. Ammatiltani olen viestintäjohtaja ja työpaikkani on Suomen Sydänliitto. Myös puolisoillani Pekka Piispasella on savolaisia sukujuuria. Meillä on kolme aikuista lasta ja lastenlapsiakin on viisi. Vapaa-aikaa vietämme usein Nilsissä.

Outi Pyymäki, Tampere

Olen syntynyt Väänäseksi Kuopiossa 1951. Suku on osaltani lisääntynyt kahdella lapsella. Riina vuonna 1975 ja Salla vuonna 1977. Riinalla on kaksi lasta Erkki 11 v ja Taimi 8 v.

Toimin tällä hetkellä opettajana Tampereella. Koulutukseltani olen sosiaali-psykologi ja yhteiskuntatieteiden maisteri. Aikaisemmalta ammatiltani olen merkonomi ja toimin aiemmin tilitoimistoyrittäjänä. Sukuseuran hallitukseen minut valittiin Kuopiossa 2011. Sukutaustaani on selvitetty 1700-luvun alkupuolelle asti, juureni ovat Kehvolla ja Räimällä. Isoisäni isä oli Alavan Hovia Kuopiossa viljellyt Adam Väänänen.

Aki Väänänen, Kuopio

Olen syntynyt Kuopiossa 29.03.1986 ja kuulun sekä Kehvon että Hamulan sukuhaaroihin. Perheeseeni kuuluu puoliso Nelli Berg-Väänänen sekä kaksi pientä lasta, poika ja tyttö. Asumme edelleen Kuopiossa. Olen koulutukseltani kauppatieteen maisteri ja toimin Väänäsen Auto Oy:n talousjohtajana. Olen harrastanut jääkiekkoa 6-vuotiaasta lähtien ja pelaan edelleen. Lisäksi harrastuksiini kuuluu golf, salibandy, kunto-sali, sulkapallo ja jalkapallo.

Heikki Väänänen, Kuopio

Olen syntynyt Maaningalla 3.4.1944. Perheeseeni kuuluu sairaanhoitaja-vaimoni lisäksi yksi aikuinen tytär. Kuulun sekä Kehvon että Hamulan sukuhaaroihin. Vanhempani olivat kolmansia serkkuja, kun he avioituivat. Hamulan haara näyttää yhdistyvän Kehvon sukuhaaraan 1800-luvun alussa, josta on merkintöjä vuodesta 1646 alkaen.

Olen toiminut yrittäjänä parkettialalla vuodesta 1981 alkaen, jolloin perustin Parkettiliike Väänänen Ky:n. Sitä ennen olin yli kymmenen vuotta mikkeliäisen parkettivalmistajan Olavi Räsänen Oy:n palveluksessa eri tehtävissä. Aloitin teollisen uran vuonna 1991 ja perustin Karelia Parketti Oy -nimisen yhtiön, joka on tällä hetkellä yksi Euroopan johtavia parketin valmistajia ja työllistää yli 1000 henkilöä Suomessa, Venäjällä, Romaniassa sekä useissa muissa Euroopan maissa. Yhtiön nykyinen nimi on Karelia Upofloor Oy. Myin yhtiön omistuksen vuonna 2008 Hartwallin panimosuvelle ja jatkoin hallituksessa aina kevääseen 2010 saakka. Tällä hetkellä olen hallituksen puheenjohtajana perheemme omistamassa Karelia Finland Oy:ssä, jonka toimialana on kiinteistösijoittaminen, kiinteistöjen jalostaminen, vuokraustoiminta sekä yritystoiminnan kehittäminen ja muu yritys- ja sijoitus-toiminta. Vuonna 2001 Tasavallan Presidentti myönsi minulle teollisuusneuvoksen arvon-

men. Harrastuksiini kuuluvat järjestötoiminta, golf ja kalastus.

Martti Väänänen, Siilinjärvi

Olen syntynyt 17.2.1951 Siilinjärven Haapalahdessa Uudellapaikalla Aarre ja Pirkko (o.s. Valkola) Väänäsen perheeseen ja kuulun suoraan alenevassa polvessa Puiroonlahden Antti Väänäsen (1546) sukuhaaraan.

Kehvon kansakoulun jälkeen jatkoin koulunkäyntiä Siilinjärven yhteislyseossa. Keskikoulun jälkeen kävin Siilinjärven metsäoppilaitoksen ja Muuruveden maamieskoulun. Mustialan maanviljelijäopistosta valmistuin vuonna 1976. Varusmiespalveluksen suoritin v.1970-71 Riihimäellä Viestirykmentissä ja sotilasarvo on kersantti.

Opintojen jälkeen työskentelin kotitilallani ja vuonna 1986 sukupolvenvaihdon jälkeen jatkoin sukutilan viljelyä 13-sukupolvena vaimoni Kaijan (Hyvärinen) sekä poikien Antin (1978) ja Olli-Matin (1985) kanssa. Maatila siirtyi vuonna 2007 Antti ja Kirsi Väänäsen omistukseen. Jatkan metsätalousyrittäjänä ja hoidan samalla maa- ja metsätalouteen sekä muuhun yritystoimintaan liittyvissä luottamustehtävissä. Harrastustoimintaan kuuluvat lukuisat vapaa-ajan järjestöt.

Pentti Väänänen, Oulu

Olen ollut sukuseuran toiminnassa mukana vuodesta 2003. Ensin hallituksen varajäsenenä ja nyt kolmatta kautta varsinaisena jäsenenä. Olen syntynyt Ylikiiplingissä 1941. Kuulun Ylikiiplingin sukuhaaraan, jota Assar Väänänen on tutkinut 1500-luvulta alkaen. Perheeseeni kuuluu Eeva-vaimo ja meillä on aikuinen, naimisissa oleva Sari-tytär. Työeläkkeellä olen ollut vuodesta 2001 alkaen.

Martti Väänänen, Siilinjärvi

Olen syntynyt 17.2.1951 Siilinjärven Haapalahdessa Uudellapaikalla Aarre ja Pirkko (os. Valkola) Väänäsen perheeseen ja kuulun suoraan alenevassa polvessa Puiroonlahden Antti Väänäsen (1546) sukuhaaraan. Kehvon kansakoulun jälkeen jatkoin koulunkäyntiä Siilinjärven yhteislyseossa. Keskikoulun jälkeen kävin Siilinjärven metsäoppilaitoksen ja Muuruveden maamieskoulun. Mustialan maanviljelijäopistosta valmistuin vuonna 1976. Varusmiespalveluksen suoritin v.1970-71 Riihimäellä Viestirykmentissä ja sotilasarvoni on kersantti. Opintojen jälkeen työskentelin kotitilallani ja vuonna 1986 sukupolvenvaihdon jälkeen jatkoin sukutilan viljelyä 13. sukupolvena vaimoni Kaijan (Hyvärinen) sekä poikien Antin (1978) ja Olli-Matin (1985) kanssa. Maatila siirtyi vuonna 2007 Antti ja Kirsi Väänäsen omistukseen. Jatkan metsätalousyrittäjänä ja hoidan samalla maa- ja metsätalouteen sekä muuhun yritystoimintaan liittyviä luottamustehtäviä. Harrastustoimintaan kuuluvat lukuisat vapaa-ajan järjestöt.

Hallituksen uudet jäsenet:

Heini Kapanen, Järvenpää

Olen syntynyt ympyrä- ja varuskunta-kaupunkina tunnetussa Haminassa. Isäni suku polveutuu Juvan Väänäsistä. Isoisäni Aleksander Väänänen oli kotoisin rajan takaa Viipurin läheltä Vahvialan pitäjästä. Perheeseeni kuuluu aviomies, DI Jussi, kaksi lasta ja Suomen lapinkoira. Olen koulutukseltani valtiotieteiden lisensiaatti ja kasvatustieteiden maisteri ja työskentelen opetustehtävissä. Vapaa-aikana harrastan lenkkeilyä, kirjojen lukemista, hiihtoa ja mökkeilyä perheeni kanssa Etelä-Savossa. Sukuseuran hallituksen jäsenenä olen toista kertaa. Sukuseuran stipenditoimikunnan jäsenenä olen toiminut usean vuoden ajan, minkä tehtävän olen kokenut mielekkäänä mahdollisuutena tutustua lukuisten Väänäs-sukuisten opinnäyte- ja väitöstutkimusten aiheisiin. Olen kiinnostunut sukuseuramme toiminnasta, sillä se edistää Väänäs-sukuisten yhteisöllisyyttä ja sukuhistorian välittämistä edelleen jälkipolville.

Jukka Väänänen, Lempäälä

Olen syntynyt 1963 Tampereella. Asun Lempäälässä ja perheeseeni kuuluu vaimo Susanna ja kaksi jo aikuista lasta Mikael ja Maria. Olen ollut sukuseuran jäsenenä 80-luvulta saakka. Isäni on sukuseuran pitkäaikainen aktiivi ja nykyinen kunniajäsen Kalevi Väänänen. Tällä hetkellä olen töissä vanhempänä projektipäällikkönä Oricopa Oy:ssä Orivedellä. Oricopa tarjoaa suunnittelua, valmistusta ja huoltopalveluita vaativien olosuhteiden järjestelmiin. Koulutukseltani olen sähkötekniikan diplomi-insinööri. Harrastuksiani ovat mm. musiikki, kirjallisuus, uinti, pyöräily ja moottori-pyöräily.

Kalervo Väänänen, Turku

Olen syntynyt 1952 Säräisniemellä ja tulin ylioppilaaksi Vaalan lukiosta 1971. Valmistuin lääkäriksi Oulun yliopistosta 1977 ja väittelin lääketieteen ja kirurgian tohtoriksi 1980. Olen toiminut solubiologian ja lääketieteellisen solubiologian professorina Oulun, Uppsalan ja Turun yliopistoissa. Lisäksi olen työskennellyt tutkimus- ja opetustehtävissä USA:ssa. Olen julkaissut noin 300

tieteellistä artikkelia erityisesti luun ja luusairauksien solubiologiasta. Minulla on useita lääkekehitykseen ja diagnostiikkaan liittyviä patenteja ja olen ollut perustamassa useita biotekniikan alan yrityksiä.

Olen hoitanut useita merkittäviä yliopistoihin ja tutkimukseen liittyviä kansallisia ja kansainvälisiä luottamustehtäviä. Olen muun muassa toiminut kuusi vuotta Suomen Akatemian hallituksen jäsenenä ja toimin parhaillaan Suomen Yliopistot ry:n puheenjohtajana. Minulle on myönnetty useita

kansallisia ja kansainvälisiä tieteellisiä palkintoja, muun muassa Inno-Suomi palkinto ja ruotsalainen Salus Ansvar -palkinto.

Olen toiminut Itä-Suomen yliopiston akateemisena rehtorina vuosina 2009-2012 ja olen parhaillaan Turun yliopiston rehtori.

Vaimoni Tuulan kanssa meillä on kolme lasta ja neljä lastenlasta.

SUKUKIRJOJA MYYTÄVÄNÄ

Sukuseuralla on myytävänä Assar Väänäsen tekemiä kirjoja *Pohjan kansaa*, joka käsittelee Oulun seudun Väänäsiä.

Kalevi Väänänen on koonnut kirjan Pohjois-Karjalan Väänäsistä.

Pentti Väänänen on toimittanut viimeisen sukukirjan Nilsin Reittiön Väänäsistä.

Sukuseuran jäsenille kirja maksaa 30 euroa.

KUTSU SUKUSEURAN VUOSI- KOKOUKSEEN 28.3.2015 IISALMEEN

Väänästen Sukuseura ry:n vuosikokous pidetään **lauantaina 28.3.2015 klo 13.00 Iisal-
messä, Hotel Artoksen tiloissa**, osoite Kirkkopuistonkatu 28. Ilmoittautuminen klo 10.30 alkaen, minkä jälkeen kerrotaan sukututkimuksesta ja nautitaan lounas klo 12.00. Aamupäiväkahvia saa klo 9.00 alkaen. Kokouksen jälkeen on Hotel Artoksen, entisen Evakkokeskuksen esittely ja kahvit. Artoksen majoitus maksaa 80 euroa/1hh ja 90 euroa/2hh.

Vuosikokouksessa käsitellään sukuseuran sääntöjen 6 §:n asiat. Vuosikokouksen käsiteltäväksi tarkoitettut asiat on jätettävä kirjallisesti esimiehelle tai hallitukselle 13.3.2015 mennessä.

Kokouksen yhteydessä on myytävänä sukuseuran rintakoruja, korvakoruja, solmioneuloja, sukuviirejä ja sukukirjoja (ks. sivu 63).

Osallistumisesta vuosikokoukseen pyydetään **ilmoittamaan 13.3.2015** mennessä sukuseuran esimiehelle Pentti Väänäselle, Kotikatu 6 E 11 33710 Tampere, puh 040-7217605 tai sähköpostilla: pentti.vaananen@suomi24.fi. Kaikki Väänäs-sukuiset ovat tervetulleita vuosikokoukseen.

Tervetuloa Iisalmeen!
Hallitus

SUKUSEURAN HALLITUS TIEDOTTAA

Sukuseura tukee Väänäs-sukuisia opiskelijoita stipendein. Vuoden lopussa jaettavien stipendien säännöt ja hakuohjeet löytyvät verkkosivuilta. Stipendien hakuaika ilmoite-

taan keväällä jäsenkirjeessä ja seuran www-sivuilla. Hakuaika päättyy lokakuun lopussa.

Ilmoita sähköpostiosoitteesi sukuseuralle, jolloin jäsenkirje ja jäsenmaksu lähetetään sähköpostilla. Näin sukuseura säästää rahaa ja aikaa. Muista ilmoittaa myös osoitteen muutoksista, jotta Sukupuu-lehti tulee oikeaan osoitteeseen.

Suosittellemme Euroopan Unionin alueen ulkopuolella asuville ainaisjäsenmaksun maksamista (170 euroa), koska vuosijäsenmaksun (10 euroa) tulouttaminen tulee monissa tapauksissa sukuseuralle jäsenmaksun arvoa kalliimmaksi. Lähetämme mielellämme Sukupuu-lehden eri puolilla maailmaa asuville Väänäs-sukuisille.

Ajankohtaisia asioita valokuvien kera löydät sukuseuran kotisivuilta: www.vaanastensukuseura.fi.

Sukuseurojen Keskusliitosta voi tilata keskusliiton julkaisemaa Sukuviesti-lehteä, joka ilmestyy kuusi kertaa vuodessa. Kestotilauksena lehti maksaa 45 euroa jäsenseurojen jäsenille kuten sukuseuramme jäsenille. Sukuseuran sihteerin kautta yhteistilauksena (vähintään 10 tilaajaa) lehteä saa 25 eurolla.

Vanhat Väänästen sukupuu -julkaisut on luettavissa seuran kotisivuilla ja niitä sekä sukuseuran historiikkiä voi tilata sihteeriltä tai Sukuseurojen Keskusliiton toimistosta osoitteesta:

Sukuseurojen Keskusliitto
Sokerilinnantie 7 E, 02600 Espoo
09-43699450, toimisto@suvut.fi